

Второ заседание

Сряда, 11 декември 1957 г.

(Открито в 9 ч.)

Председателстващ Петър Попзлатев: Другарки и другари народни представители! Присъствуват необходимото мнозинство народни представители. Откривам днешното заседание на Народното събрание. Продължават разискванията по законопроекта за Държавния народностопански план за 1958 г.

Има думата др. Димитър Попов.

Димитър Попов: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Народностопанският план за 1958 г., както се обясни от председателя на Държавната планова комисия, е съставен на основата на успешно изпълнените планове през първата и втората петилетка на нашата Република и особено във връзка с очертаващото се успешно изпълнение на плана за 1957 г.

Нашето стопанство се развива планомерно. То следва политиката на Българската комунистическа партия и на народното правителство, която е политика на по-нататъшно индустриализиране на нашата страна, на развитие на нашето селско стопанство на основата на кооперативния строй.

Успешното изпълнение на първия петгодишен план и успешното приключване вече и на втория петгодишен план даде възможност силно да се увеличат икономическите възможности на нашата страна. И затова през последната година се взе решение във връзка с изпълнение решенията на Априлския пленум за чувствително повдигане жизненото равнище на нашия народ. Повече от 2 500 000 000 лв. бяха дадени за повдигане жизненото равнище на редица категории от работническата класа, от служащите и трудовите селяни.

С предложения план се предвижда да се увеличи ръстът на промишленото производство за 1958 г. с 11,50%. Аз смятам, че това е добро предложение. То е в съгласие с нашите възможности и осигурява ежегодно един наистина социалистически ръст на нашата промишленост.

Капиталните вложения са съобразени с нашите финансови възможности. Те са правилно разпределени. Както се вижда и от материалите, които имаме, голяма част от тях се предвиждат за по-нататъшното разширяване на нашата промишленост — 2 450 000 000 кръгло. От тях 80% отиват за тежката промишленост.

Ние сме особено радостни, че през идущата година ще бъдат въведени такива важни и нови мощности като тези за увеличаване добива на цветните метали, разширяване производството на олово и цинк, като тези за увеличаване производството на черни метали, като новите мощности, които ще се въведат в циментовата промишленост.

Аз особено съм доволен от това, че догодина ние ще имаме възможност да пуснем новия циментов завод, който ще дава 400 000 тона цимент годишно. Това е, другари, почти половината от производството ни в настоящия момент. Вие знаете, че циментът, желязото и дървеният материал са основните елементи за строителството, което се извършва в нашата страна. И те са абсолютно необходими за по-нататъшното развитие на нашето социалистическо стопанство.

Отбелязано е, че културно-битовото строителство ще се запази на нивото на 1957 г. При това се увеличава чувствително кредитът, който ще се отпусне за кооперативно жилищно строителство. Това е много хубаво. Оказва се, че у нас има много големи възможности за развитие на кооперативното строителство, което, както знаете, се извършва чрез лични спестявания на заинтересуваните граждани. И бих могъл да кажа, че това строителство, което и сега се разгърна, не е малко, но би могло да бъде много по-голямо, ако не съществуваша някои пречки в това направление.

Ние имаме специално за София пречки по линията на терените, които не могат своевременно да се отреждат, понеже в по-голямата си част са частно притежание. И по тази линия се срещат пречки, но освен това сериозни пречки се срещат още за кооперативното строителство във връзка с необходимите материали. Трябва непременно да се помисли и да се обезпечат материали, за да се даде възможност всички граждани, които имат спестявания и които с това ще помогнат чувствително за разрешение на затрудненията за жилища, които в редица големи градове съществуват, да се снабдят с необходимите материали.

Аз искам да обърна внимание специално за дървения материал. В доклада е съобщено, а и вие знаете, че дървеният материал, който е изключително важно нещо, е дефицитен и неговата липса е сериозна пречка за строителството. Набелязани са мерки за известно заменяване на дървесината с друг материал и за икономия. Струва ми се, че това е важно, но

то не е достатъчно. Ще трябва да се препоръча на правителството, специално по въпроса за дървения материал, да се обмислят сериозни мерки и да се потърсят количества, евентуално и от внос, за да се обезпечи по-нататъшното развитие особено на жилищното строителство, което се разгъва сега, както казах, и по линията на частната инициатива.

Трябва също така да се отбележи, че както се развива и. увеличава непрекъснато кооперативното и индивидуалното жилищно строителство, макар и с по-малък темп, трябва да се развива и държавното жилищно строителство.

Трябва да се препоръча на правителството в близките години да намери възможност за известно увеличение на държавното строителство, което при нашите социалистически условия има голямо значение.

Законодателната комисия направи пред нас доклад, в който предложи редица изменения и допълнения към проекта. Аз съм напълно съгласен с направените предложения от законодателната комисия.

Във връзка с нуждите на Софийския градски съвет ние бяхме направили някои искания пред законодателната комисия, една част от тях, които тя е счела, че са в рамките на възможностите, е приела и бяха съобщени тук, пред Народното събрание.

Аз предлагам да се утвърди предложението на законодателната комисия, което беше прочетено тук от нейния докладчик.

Другарки и другари народни представители! Планът за 1958 г. е съставен в съгласие с партийната политика за по-нататъшно развитие на нашето социалистическо стопанство. Той обезпечавя съответен ръст на нашето стопанство. Той обезпечавя увеличение на нашите икономически възможности и гарантира по-нататъшното увеличаване жизненото равнище на трудещите се в нашата Република.

Затова аз ще гласувам за народностопанския план за 1958 г., както беше докладван, с предложенията по него, направени от законодателната комисия. *(Ръкопляскания)*

Председателствуващ Петър Попзлатев: Има думата народният представител др. Петър Танчев.

Петър Танчев: *(От трибуната)* Другари и другарки народни представители! Народното събрание разглежда представения ви проект за народностопански план за 1958 г. и с това осъществява своето върховно право да определя насоките и конкретните задачи за по-нататъшното развитие на народното стопанство.

В представения проект за Държавен народностопански план за 1958 г. са отразени постигнатите досега големи успехи

в социалистическото развитие на нашата страна. Въз основа на тези успехи и на създадените възможности за по-нататъшен подем на различните стопански отрасли се определят и другите задачи на народното стопанство през 1958 г. — първата година на третата петилетка.

Остана в историята на нашия народ системата на мрак и терор, на бясна експлоатация на капиталистическата класа над работниците и селяните, ликвидирана е завинаги тежката зависимост и подчинение на нашата страна на чуждото империалистическо господство. Сега българският народ е истински господар на своята страна, върховен разпоредител в народното стопанство и неговият труд изцяло е насочен към изграждане на икономическата мощ на страната, към създаване на все по-заможен и радостен живот.

За две петилетки само България се преобрази. Снемат се една след друга високите строителни скели, в които бяха потънали много градове и заводи, за да блесне нова величава и възродена България. Където днес и да отиде човек — в София и Димитрово, в Димитровград и Кърджали, в Рудозен и Мадан, в Девня и Варна, в Русе и Бургас, в Коларовград и Пирдоп, ще види крупни нови заводи, съоръжени с най-модерна съветска техника. Техните корпуси и комини се възвисяват в синьото българско небе като величави паметници на млада социалистическа България.

Нашата тежка промишленост успешно разрешава вече редица основни проблеми в социалистическото развитие на страната. Производството на електроенергия и на каменни въглища през 1957 г. е увеличено съответно 9 пъти и 5 пъти в сравнение с 1939 г.

Нашата рудодобивна промишленост дава 50 пъти по-голямо производство в сравнение с 1939 г. Огромно развитие постигнаха химическата промишленост, машиностроенето, черната и цветната металургия, електропромишлеността и др., които в миналото или изобщо не съществуваха, или пък едва бяха в зачатък на развитие.

Дълбоки промени настъпиха и в българското село. Изчезнаха дребните разпокъсани парчета земя, оградени със синури и трънаци, обработвани с първобитното дървено рало. Сега на мястото на това изостанало по-рано селско стопанство израсна ново, модерно и механизирано селско стопанство, чиито обширни кооперативни блокове вече обхващат близо 86,5% от обработваемата площ, в които работи мощна селскостопанска техника. Заедно със земята на държавните земеделски стопанства, която е 3%, кооперативният и държавният сектор обхващат вече 89,5%, или близо 90% от общата обработваема площ. Остават само 10% от земята в частния сектор, която има преди всичко планински характер.

За изминалите 13 години народна власт обликът на нашето село коренно се измени. Днес много села в различни краища на страната, със своите красиви нови къщи, с построените нови обществени сгради, с прекрасните улици, построени чешми, електрическо осветление, високоговорителни инсталации, с кината, читалищата, здравните и просветните заведения наподобяват малки градчета. В 3300 села е прогонен завинаги мракът и в тях днес грее електрическа светлина. Водоснабдени са повече от 1657 села. В селата са обзаведени 263 болници и 704 родилни домове, които осигуряват безплатна медицинска помощ на селското население. И само това ли? Неизброими са фактите, които характеризират коренните промени в нашето село.

В резултат на организационното преустройство и на техническото развитие на селското стопанство нарасна значително продукцията от земеделските култури и селскостопанските животни. Все повече се увеличава стойността на трудоденя в трудово-кооперативните стопанства, повишава се благосъстоянието на трудещите се селяни.

За укрепването на трудово-кооперативните земеделски стопанства имаха особено голямо значение проведените мероприятия за подема на селското стопанство след Априлския пленум. Новият начин на планиране, повишаване цените на някои селскостопански произведения, измененията в системата на държавните доставки, осигуряване над 530 000 кооператори и кооператорки с пенсии — това бяха мероприятията, посрещнати с голям ентузиазъм и дълбоко задоволство от всички кооператори и кооператорки. Зарадвани и поощрени от грижите на партията и правителството, те се вдигнаха на борба за нови успехи в селското стопанство.

През изтеклата 1957 г. се разгъна борбата за високи добиви с голям размах и на обширни площи. Много трудово-кооперативни стопанства получиха непостигнати досега високи добиви. Този подем пряко се отрази на възнаграждението на трудоденя. В много трудово-кооперативни стопанства тази година възнаграждението на трудоденя се движи от 20 до 30 лв. Средният трудоден в цели окръзи се очертава тази година от 15 до 18 лв. В някои окръзи като Плевенски, Пловдивски и Русенски общият среден трудоден се е удвоил в сравнение с 1954 г. Повечето от изоставащите трудово-кооперативни земеделски стопанства, за които ЦК на БКП и правителството миналата година взеха известни мерки, тази година имат значителни успехи.

Особено показателен белег за творчески подем на трудово-кооперативните земеделски стопанства е фактът, че в много околии и села кооператорите настойчиво търсят и прилагат нови форми за организация и заплащане на труда, като засил-

ват личната заинтересуваност на всеки кооператор. Например някои ТКЗС в селата Узунджово, Хасковско, Слатина, Ловешко, Грозден, Поляновградско, и др. приеха решения, с които трудоделите на кооператорите ще бъдат начислявани по бригади и звена, в зависимост от получената продукция, като начисляват трудоделите на получени 100 лв. приход.

Такива форми на организация и заплащане неминуемо ще засилят активността на кооператорите, ще съдействуват за още по-крепка кооперативна дисциплина, за намаляване себестойността на продукцията от всички култури. А това е от първостепенно значение сега за кооперативните стопанства.

В колхозите на Молдавска ССР, които делегацията на Българския земеделски народен съюз посети, ние видяхме навсякъде разработени подробни икономически анализи и таблици за себестойността на цялата продукция от различните отрасли и култури.

Проектотланът за 1958 г., който ние разглеждаме, ще осигури още по-голям подем в селското стопанство, ще допринесе още повече за укрепване на финансовата и икономическата мощ на трудово-кооперативните земеделски стопанства, за подобряване материалното положение на кооператорите, които са жизнено заинтересувани да работят за изпълнение на плана за 1958 г.

Другари и другарки народни представители! Както вече бе изнесено в доклада на др. Христозов, през 1958 г. се предвижда обща сума на лимитните капиталовложения в размер близо 4 милиарда лева. С тази огромна сума ще бъдат завършени през 1958 г. някои особено важни за народното стопанство обекти, а на други ще продължи строителството.

В проекта за 1958 г. се предвижда да започне строежът на завода за хартия при с. Букьовци, Оряховско, на завода за цимент в с. Бели Извор, Врачанско; ще продължи строителството на завода за захар край Лом.

През 1958 г. ние ще произвеждаме 11 000 тона син камък, което ще има голямо значение за развитието на лозарството и овощарството. За пръв път ние ще започнем да произвеждаме електролитна мед.

През следващата година ще започне строителството на ВЕЦ „Росица II“, ще продължи изграждането на ТЕЦ „Марица — изток“, ВЕЦ „Кърджали“ и Баташкия водносилов път. През 1958 г. ще бъдат завършени централни с общо 121 000 кв мощности, с 20 000 кв мощности повече от цялото производство на електроенергия, което имаме преди 9 септември. Предвиждат се средства и за по-нататъшното разширяване на каменовъглената промишленост, на черната и цветната металургия и на всички останали клонове на тежката промишленост. Ще се завърши и ще влезе в действие го-

лемият циментов завод в с. Девня, в основни линии ще се завърши и строежът на завода за автотракторни резервни части в Коларовград; ще продължи разширяването на химическия комбинат „Сталин“, който през годината ще даде нови 64 000 тона азотни торове и 20 000 тона сярна киселина. И няма никакво съмнение, че тези капиталовложения ще дадат своето благотворно влияние не само за увеличаване на относителното тегло на промишленото производство, но и за увеличаване добивите от селското стопанство.

В проектоплана се предвиждат необходимите средства за комунално-битови, здравни и просветни мероприятия и неговото изпълнение ще способствува за по-нататъшното подобряване живота на нашия народ. През следващата година ще бъдат водоснабдени и електрофицирани редица села, ще се поправят много пътища, ще се озеленят и благоустроят много населени места в страната.

От общите средства за капиталовложения в проектоплана са предвидени да бъдат вложени в селското стопанство около 459 милиона лева. Освен тези средства държавата ще отпусне 320 милиона лева кредит на трудово-кооперативните земеделски стопанства за строителство, за трайни насаждения и за покупка на добитък. Като се вземат и средствата — около 350 милиона лева — които самите трудово-кооперативни земеделски стопанства ще вложат в инвестиции, ще се получат общо 1130 милиона лева за по-нататъшното развитие на производствената база на нашето селско стопанство.

Общо 64 милиона лева ще бъдат изразходвани за изграждане на нови и за разширяване на Видинската, Старозагорската, Софийската и други напоителни системи, като се осигури напояването на нови 150 000 декара земя, за отводняване на заблатени места, за корекция на реки, с което ще бъдат освободени също големи площи плодородна земя от заливане. В трудово-кооперативните земеделски стопанства ще бъдат засадени над 300 000 декара лозя, овощни градини и други трайни насаждения.

От кредита за инвестиции ще бъдат доставени за нуждите на селското стопанство машини и съоръжения за над 270 милиона лева, от които 169 милиона лева за вносни машини. Ще бъдат доставени нови 2423 трактора, приравнени към 15 конски сили, 1090 комбайна, от които 1000 самоходни, 1028 камиона от Съветския съюз, от които за трудово-кооперативните земеделски стопанства 874, 600 тракторни овощарски пръскачки, а също така голям брой други машини — багери, скрепери, булдозери, кореначки и др.

Нашата родна социалистическа промишленост ще произведе и достави за нуждите на селското стопанство машини и

съоръжения за над 105 милиона лева, между които над 2600 тракторни плугове, 1200 редосеялки, 800 валяка, 8600 брани и други.

По този начин ще се осигури още по-голяма възможност на трудово-кооперативните земеделски стопанства да използват машините не само в полевъдството, но също и в лозарството, овошарството, животновъдството и другите селскостопански работи. Това ще бъде нова решителна помощ от страна на държавата за развитието на селското стопанство, за засилване на неговия интензивен характер.

Общо от наше производство и внос ще бъдат осигурени 350 000 тона изкуствени торове за нашето селско стопанство през 1958 г. — средно по 7—8 кг на декар. И няма съмнение, че нашето селско стопанство ще увеличи продукцията от земеделието и животновъдството и ще задоволява все по-пълно страната със селскостопански стоки за нуждите на промишлеността, на населението и износа. В проектоплана за 1958 г. се предвижда увеличение на продукцията от растениевъдството с 10,5%, на животновъдството — със 7,6% или общо на селското стопанство — с 9,4%. Тези предвиждания са изчислени при очаквани, съгласно проектоплана през 1958 г., средни добиви от декар и средна продуктивност от глава на добитък, както следва: пшеница — 163 кг, царевица — 170 кг, слънчогледово семе — 117 кг, памук — 68 кг, ориенталски тютюн — 75 кг, млеконадой от една крава — 940 литра, настриг на вълна от една овца — 2 кг и 100 г.

Ако разгледаме показателите за тези средни добиви в проектоплана за селското стопанство, ние ще видим техния напълно реален характер. През 1957 г. в много трудово-кооперативни земеделски стопанства тези средни добиви бяха надхвърлени. Налице са всички възможности да се изпълни планът за селското стопанство през 1958 г.

Сега трудово-кооперативните земеделски стопанства могат да пристъпят с много по-големи сили и размах към изпълнение на плана за 1958 г., защото те са действително укрепнали социалистически селскостопански предприятия, защото порасна квалификацията на кооперативните кадри, защото се умножиха материалните сили на трудово-кооперативните земеделски стопанства.

Гаранция за по-нататъшен подем на селското стопанство е порасналото съзнание на селските труженици, тяхното по-активно и ентузиазно участие в борбата за високи добиви и богата реколта. Гаранция, че запланиваните добиви ще бъдат достигнати и надминати, е здравата материално-техническа база, която държавата е създала на трудово-кооперативните земеделски стопанства. С новите селскостопански машини ще

се засили още повече механизираният характер на производствените процеси. Гаранция за цялостното изпълнение и преизпълнение на предлагания народностопански план е морално-политическото единство на нашия народ, който, обединен в Отечествения фронт, под ръководството на славната Комунистическа партия, върви уверено по пътя на социалистическото строителство.

Ярка манифестация на волята на кооператорите да постигнат нови големи успехи в селскостопанското производство беше състоялата се тези дни Пета републиканска конференция на трудово-кооперативните земеделски стопанства. Приетият от конференцията призив намира най-топъл прием в сърцата на кооператорите в цялата страна и ги ентусиазира в борбата за нови, още по-големи успехи в селското стопанство, по пътя на увеличаване на производството, на създаване все по-заможен и щастлив живот на село.

Сдружените земеделци с голямо задоволство посрещат оправедливата оценка, която др. Тодор Живков направи в своя доклад пред Петата конференция на трудово-кооперативните земеделски стопанства за приноса, който Българският земеделски народен съюз дава и ще дава за успеха в социалистическото строителство. (*Ръкопляскания*)

За укрепване на кооперативния строй в село работят и ще работят дружно комунисти и сдружени земеделци, като верни и сговорни братя. Те имат една цел, една борба, те са обзети от една мисъл — да изградят щастлива и цветуща България. Те работят за могъща и китна България, с обширни блокове, лозя и градини, с внушителни нови строежи и заводи, с напоятелни системи, в които се разливат бистрите води на родните реки и язовири. Многомилионната кооперативна армия е тръгнала по ширните родни поля, за да превърне България в образцова страна, гордост на нашия социалистически лагер, пример за близки и далечни народи. Затова нашият народ иска мир и добри съседски отношения, затова ние искаме да се съревноваваме с нашите южни съседи.

Сдружените земеделци работят неуморно за осъществяване на издигнатия лозунг на XXIX конгрес на Българския земеделски народен съюз. Те масово се стекоха на предизборни околийски конференции, на които се отчетоха първите резултати от активното участие на сдружените земеделци в борбата за високи добиви. На околийските конференции само в Плевенски окръг се отчете, че 1200 сдружени земеделци тази година са се проявили като майстори на високи добиви, а в цялата страна над 15 000 сдружени земеделци са изпълнили обещанията в борбата за високи добиви.

Тези скромни хора, довчерашни частни стопани, сега говорят за своите успехи като майстори на високи добиви, като

знатни първенци в селското стопанство. Тази армия с всеки изминат ден расте и се учи от богатия и неизчерпаем опит на главните съветски колхозници и колхознички.

Сточленната делегация на Българския земеделски народен съюз, която тази година посети Всесъюзната селскостопанска изложба в Москва и редица колхози в Подмосковието, Украйна и Молдавия, видя с какъв размах се води борбата за високи добиви там. Ние видяхме голямата култура, която те имат в селското стопанство, запознахме се с техните постижения и ни направи особено силно впечатление размахът и мащабът, с които те работят в селското стопанство, и големите резултати, които са постигнали.

Много от членовете на делегацията със завръщането си в трудово-кооперативните земеделски стопанства работят за прилагане на наученото от Съветския съюз. В изпълнение на лозунга на XXIX конгрес на Българския земеделски народен съюз сдружените земеделци се учат и ще се учат, защото са убедени, че съветският опит в селското стопанство е съкровищница, която разкрива тайната на всички успехи.

Най-голяма гаранция за изпълнение на народностопанския план за 1958 г. е широката и всестранна подкрепа на великия Съветски съюз и страните от социалистическия лагер. Икономическото сътрудничество и взаимната помощ между социалистическите страни са нерушима основа на политическото единство на страните от социалистическия лагер. Заедно с тях ние осигуряваме свободата и независимостта на нашите страни, борим се за запазване на мира, заедно и в братско сътрудничество развиваме нашите народни стопанства.

Сдружените земеделци, които имат традиция в борбата за мир и разбирателство между всички народи, от сърце приветствуват Манифеста за мир на комунистическите партии. Документите и решенията, които комунистическите партии подписаха в Москва, имат и ще имат изключително голямо значение не само за международното комунистическо и работническо движение, но и за настоящето и бъдещето на целия свят.

Сдружените земеделци приветствуват тези решения на международното комунистическо и работническо движение и ще вървят винаги в нерушима и братска дружба с Българската комунистическа партия и великия Съветски съюз.

Другари и другарки народни представители! Изпълнението на плана за 1958 г. ще допринесе за още по-големи успехи в социалистическото строителство, затова аз като народен представител ще гласувам за неговото приемане. *(Ръкопляскания)*

Председателствуващ Петър Попзлатев: Има думата народният представител др. Никола Балканджиев.

Никола Балканджиев: *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! Предложеният проект на Държавния народностанпански план за 1958 г. в общи линии отразява политиката на Централния комитет на Българската комунистическа партия и правителството за развитието на нашата страна — политика на по-нататъшното индустриализиране на страната с предимство на тежката промишленост.

Независимо от това в плана се предвижда чувствително завишаване към 74,3% спрямо 1957 г. на капиталовложенията за леката и хранителната промишленост, което отговаря на постоянно растящите нужди на народа от стоки за широко потребление.

Чувствително увеличение на капиталовложенията е предвидено и за транспорта, за селското и горското стопанство.

Аз мога да изразя задоволство от името на трудещите се от гр. Пловдив и окръга, че част от тези капиталовложения ще бъдат направени в Пловдив и Пловдивски окръг. Например за разширение на някои от текстилните, металните, хранителните и други предприятия само в гр. Пловдив се предвиждат към 60 000 000 лв.

За разширението на Държавния текстилен комбинат „Марица“, за нова предачница, апретурен цех и др. се предвиждат към 20 000 000 лв. за следващата година. В Държавния текстилен комбинат „Марица“ сега работят към 3600 работници, а до 1961 г. се предвижда техният брой да нарасне до 5000. Значи, това е едно крупно предприятие. През 1958 г. например предприятието трябва да произведе към 30 000 000 м памучни тъкани, или толкова, колкото е произвеждано преди 9 септември в цялата страна.

Друг крупен обект в нашия окръг, който заслужава внимание, това е Баташкият водносилов път. За него се предвиждат също средства, за да продължи през следващата година строителството му, като ще бъде пусната втората водноелектрическа централа „Пещера“. След изграждането и на третата водноелектрическа централа „Алеко“ след една година електроцентралите от Баташкия водносилов път ще дават двойно повече електроенергия — над 200 000 киловата — в сравнение с тази, произвеждана в цялата страна през време на капиталистическото господство.

Ето, такива са мащабите на социалистическото ни строителство, за каквито българската буржоазия не е и сънувала и е нямала куража даже и да мечтае.

На тези грижи за разширяване на нашата промишленост трудещите се както от цялата страна, така и от гр. Пловдив и Пловдивски окръг, отговарят с повишен трудов подем и повишаване на производителността на труда. За настоящата 1957 г. при обещание на колективите от пловдивските пред-

приятия да дадат свръхпланово снижение 19 000 000 лв., само за девет месеца те дадоха 21 000 000 лв.

По проектоплана за 1958 г., както тук се докладва, има намаляване на капиталовложенията към 10% за културно-битово и административно строителство. Причините са съвсем понятни. Но редно е тук да се изтъкне, че нуждите за такова строителство ежедневно се увеличават. Крещящи са нуждите от училища, болнични легла, културни учреждения, детски заведения и пр.

Аз ще взема само такива примери. В текстилния комбинат „Марица“, за който говорих, работят към 2000 жени-майки, те ще нараснат вероятно към 3000 през следващите години, но и досега това предприятие не е открило детски ясли и детска градина, въпреки че съществува на бял свят 708-мо постановление на Министерския съвет, което задължава предприятията да откриват такива. Градът не може да поеме всички деца по линията на градския народен съвет. Отдавна има изготвен проект за строеж на такова детско заведение, което не ще струва много — към 700 000 лв. — но всяка година се реже. Така и тази година също е елиминирано. Аз смятам, че така не може и не бива да продължава, особено за такива крупни обекти, където работят толкова жени-майки.

Същото се отнася и за предприятията на тютюневата промишленост в Пловдив, в които работят 6000 работници. Има открита санитарна част, но няма никаква база, където да се разгърне. Има изготвени проекти за строеж, но също не е предвидено за тази година. Касае се за стационар и др. А трябва да е известно на всички ония, които имат отношение към тези въпроси, че Пловдивски окръг е на едно от последните места, що се касае до болничните легла на глава от населението. Особено тежко е положението в гр. Пловдив.

Аз само поставям тези въпроси, за да се имат предвид през следващите години, когато се изготвят плановете.

Намаляването с 53% спрямо 1957 г. на държавното жилищно строителство и близо 5 пъти спрямо 1956 г. не е твърде желателно, като се изхожда от положението, че жилищният въпрос стои на първо място от всички проблеми в нашите градове и не може да се отминава така лесно. Увеличаването с 50 000 000 лв. на кредита за кооперативно и индивидуално жилищно строителство, колкото и благотворно да повлияе, не може да разреши редица обществени нужди и нуждите на известна категория граждани с ниски доходи, които нямат възможност да сключват заеми от Инвестиционната банка и да строят.

Този въпрос според мен ще трябва да се обсъди по-задълбочено при изработването на петгодишния народностопански план.

Аз не искам да се спирам на въпроса за жилищните нужди на гр. Пловдив, но вземам само такъв един факт. В Пловдив има три висши учебни заведения с повече от 3000 студенти и повече от 100 чуждестранни студенти и просто няма къде да бъдат настанени тези хора. Временно сме дали няколко хотела за тази цел. Необходимо е поне едно общежитие за тези студенти. Трябва да се даде възможност на Министерството на просветата и културата в най-скоро време да построи такова общежитие.

С проектоплана за 1958 г. продължава разгръщането на комуналното строителство — водопроводи, канализация и др. — макар и да има незначително намаляване на капиталовложенията за водопроводи и канализация — с 5% за водопроводи и с 14% за канализация. На всички е понятно, както казах, от какво се налага това намаление. Но аз засягам този въпрос само в такава връзка с пожелание и препоръка, когато се планират такива средства, да се степенуват нуждите и да се изхожда от важността на селищата.

Например не може един град като Пловдив със 180 хиляди души население, оставен от буржоазията без канализация и вода, да се равнява с обикновените селища. Градът е канализиран едва 25%, като 12% от канализацията е построена през наше време, а останалата част е стара, несъвременна канализация, още от турско време. Предвидени са за 1958 г. към 2 000 000 лв. за канализация. Ако трябва така да строим, с такива темпове гр. Пловдив и за 50 години няма да има канализация. А за разширението на водопроводната мрежа нищо не се предвижда. Тя е строена преди 60 години с оглед нуждите на 60 хиляди жители население, износена, стара, разбира. Такава комунална политика ще е реална политика.

Затова аз мисля, че отговорните другари от Държавната планова комисия и Министерството на комуналното стопанство, благоустройството и пътищата трябва да имат предвид комуналните нужди на такъв голям град като Пловдив, в който се провежда и международен мостроен панаир, както и на други подобни градове. В следващите годишни планове трябва да бъдат разрешавани по-цялостно тези основни проблеми на големите градове.

Предвижда се чувствително разширяване на местната промишленост, на нашите промкомбинати и производствени кооперации. И в Пловдив ние имаме четири промкомбината и 48 промишлени кооперации с повече от 6000 работници. Продукцията на местната промишленост в Пловдив в сравнение с 1952 г. е нараснала четири пъти, производителността на труда през този период се е увеличила приблизително със 100%. Има тенденция и всички условия местната промишленост да се раз-

ширява все повече и повече и да обхване услугите на гражданите.

В доклада на Държавната планова комисия, изнесен от др. Руси Христозов, се дава сигнал, че все пак има едно разширяване на частното занаятчийство. Такова разширяване се чувства и в гр. Пловдив. Ние имаме вече близо към 2000 занаятчии.

Но за разширяването на частното занаятчийство спомагат редица условия, които им се създават. В доклада се препоръчва да се потърсят известни мероприятия за ограничаване разширяването на това частно занаятчийство. Аз предлагам като едно от мероприятията в това отношение да бъде разпределението на резервните части. Резервните части сега се практикува да се пускат на свободния пазар по линията на Министерството на търговията. Но какво се получава? Повечето от тия резервни части се изкупуват от частните занаятчии или от отделни граждани, които след това пак ги дават на частниците. Именно по такъв начин се дава възможност за разширяване на частното занаятчийство. Необходимо е според мене основната част от такива резервни части, макар и по същите цени, да се спуска направо на промкомбинатите и промишлените кооперации, а само малка част да се оставя за свободния пазар, където както казах, се създават възможности за спекула и разширяване на частния сектор.

Втори момент, който подхранва частните занаятчии, това са произведенията, които се събират от предприятията „Отпадъци“. Още преди да са постъпили най-различни важни за местната промишленост отпадъци, които могат да се използват от обществените организации, те предварително са дадени на тия частници от различни началници на складове, магазинери и пр.

Ето тези възможности, които се дават за виране и разширяване на частното занаятчийство, трябва да се ограничат, трябва да се вземат съответни мерки в това отношение.

И на края, другарки и другари, искам да поставя едно искане, което трябва да намери разрешение с включване в плана за 1958 г.

В предложението на законодателната комисия се предвижда да се отпуснат за Пловдивски окръг към 3 000 000 лв., с които да се направят подпорни стени и диги на р. Марица и други, за да се предотвратят наводненията, които причиняват толкова пакости. Това е много добре и ние можем само да благодарим за това предложение. Но има и друг един въпрос. Във връзка с наводнението, което стана това лято, в Пловдив и Пазарджик се започна голямо жилищно строителство за настаняване на пострадалите. Можем да кажем, че благодарение на отпуснатите заеми и помощите, които се дадоха, голяма

част от тези жилища са вече построени. В Пловдив построихме към 500 жилища, в които са настанени цигани и др. Те са вече завършени и хората живеят в тях. Друга част от тези сгради сега се строят.

Но ние строим и лимитни жилищни блокове в Пловдив с около 300 апартамента и в Пазарджик — към 140 апартамента, в които трябва да бъдат настанени пострадали от наводнението наематели, които сега са в разни общежития или на други места. До края на годината ние ще се стремим да усвоим отпуснатите лимитни средства за тези жилищни блокове.

Но при уточняването на проектосметните документации за тези строежи се установи, че за окончателното им завършване ще са необходими още 2 700 000 лв., които следва да бъдат предвидени в плана за строителството през 1958 г., от тях за градския народен съвет Пловдив — 2 300 000 лв. и за Пазарджик — 400 000 лв.

Недостигът на лимита произтича от следното: от разлика между спуснатия лимит в стойност на строителството по първоначалните проектосметни документации — 400 000 лв., значи, спуснат е по-малък лимит; от увеличаване процента на надбавките от 6%, както първоначално се смяташе, че трябва да бъде, 20,2%, според както е въобще процентът на надбавките в строителството, което прави една сума от 1 400 000 лв.; от доставяне на по-скъпи материали, защото са имали предвид, че те ще бъдат набавени само от Пловдив, но впоследствие са набавени от цялата страна; касае се за тухли, ломен камък, керемиди, вар и др., а така също и поради теренни причини — една сума от 900 000 лв., или всичко 2 700 000 лв.

Аз моля да се намери възможност, въпреки големите ограничения в средствата, тези суми да бъдат включени в плана за 1958 г., за да можем да завършим това започнато дело и да не останат някои блокове да стърчат така цяла година.

Приемането и изпълнението на предложението народностопански план за 1958 г. ще доведе до нов тласък и разцвет на нашата социалистическа икономика, до повдигане на народното благосъстояние и на неговия културен уровень. Затова аз ще гласувам за този план с предложението в него да се включи и моето искане. (Ръкопляскания)

Председателстващ Петър Попзлатев: Има думата народният представител др. Али Рафиев.

Али Рафиев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Народното събрание всяка година обсъжда и утвърждава плановете за развитие на народното ни стопанство за една или друга година. С това Народното събрание съвсем не извършва никаква формална работа, а изпълнява

една от своите върховни задачи. Ние с вас, представителите на нашия народ, с утвърждаването на народностопанския план издигаме в закон неговата воля за стопанското и културното развитие на страната. Нашият народ реши да върви и ще върви във великото семейство на социалистическите страни начело със Съветския съюз по пътя на социализма. Ако нашите планове не въплъщаваха тази велика цел на народа, то те не биха били в състояние да разбудят на такъв самоотвержен и героичен труд милиони и милиони трудещи се в нашата страна.

И предложеният проектоплан за 1958 г. е план, който носи в себе си част от тази цел на нашия народ — по-скоро да построи социализма.

Поставеният на обсъждане проектоплан, както се вижда от доклада на председателя на Държавната планова комисия, е разработен на базата на предварителния разчет за развитието на народното стопанство през третата петилетка. В него са отразени мероприятията за по-нататъшното развитие на страната и за по-нататъшното повишаване на жизненото равнище на трудещите се. Прави впечатление такъв един факт, когато човек обсъжда проектоплана за 1958 г. Показателите на този план надвишават показателите на плана за 1957 г. Известно е какви огромни средства бяха заделени в нашата страна за пряко подобряване материалното положение на трудещите се след Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия и всички последващи решения на партията и правителството. Това може да се обясни с жизнеността и преимуществата на социалистическата система.

Държавната планова комисия предлага общият обем на лимитните капитални вложения, без строителството на ТКЗС и индивидуалното и кооперативното жилищно строителство, да възлиза на около 4 милиарда лева, или с около 12,8% повече от 1957 г. Общият обем на промишлената продукция се предвижда да се увеличи с около 11,3% спрямо очакваното изпълнение за 1957 г., в това число в републиканската промишленост с 11%, в местната промишленост с 12% и в кооперативната с 12 и повече процента. Обемът на селскостопанската продукция се предвижда да нарасне през 1958 г. с 9,2% в сравнение с очакваното изпълнение за 1957 г., стокооборотът да нарасне с 9,7% и т. н.

От тези показатели се вижда, че планът за 1958 г. дава възможност за нормално развитие на производителните сили на страната и гарантира по-нататъшния възход на цялото наше народно стопанство. Тези завишени показатели са израз на голямата вяра на партията и правителството в силите и готовността на нашия народ да прегърне от душа всяка поставена задача от партията. Няма никакво съмнение в това, че нашият народ ще превърне със своя героичен и съзнателен

труд и тези цифри в десетки фабрики и заводи, училища, читалища, стотици машини и много други блага, както това става с плана за 1957 г.

Трудещите се от Русенски окръг винаги са възприемали партийните и правителствените задания с ентузиазъм. Благодарение на това сега се очаква планът за 1957 г. по обем на промишлената продукция да бъде изпълнен за окръга над 103%. Колективите на редица предприятия като ДИП „Найден Киров“, Пеницилиновия завод, Държавния химически завод „Гаврил Генов“, Държавното строително управление — Русе, жп. депо — Русе, чорапната фабрика „Христо Ботев“, кооперация „Съгласие“ и др. предсрочно изпълниха плановете си по всички показатели. В няколко наши предприятия се веят знамената за национално първенство на Министерския съвет. Ние напълно сме съгласни с ония слабости в промишлеността, които изтъкна председателят на плановата комисия в своя доклад. Колективите на предприятията от Русенски окръг под ръководството на партийните организации водят борба за изправянето и преодоляването на тези слабости. Това, което ще зависи от нас, ние ще изправим. Но има редица неща, независящи от нас. Така например едно от тях е материално-техническото снабдяване на редица предприятия.

Често пъти така се снабдяват редица предприятия, че всички наши усилия за ритмично изпълнение на плана, за доброкачествена и евтина продукция остават напразни. Ние искаме отговорните държавни органи и фактори също така да се заразят от трудовия ентузиазъм на народа и да решат веднаж завинаги нормалното материално-техническо снабдяване на нашата промишленост.

Успешно се изпълняват задачите, които стояха и пред колективите от държавната и кооперативната търговия в Русенски окръг. За това говори фактът, че реализираният стокооборот през 1957 г. е два пъти по-голям в сравнение с 1952 г. Реализираният стокооборот на глава от населението достигна 1722 лв. За непредубедения човек не ще бъде трудно да си направи извод за ръста на покупателните възможности на населението в нашия край. Като изхождаме от достигнатото през 1957 г. и като отчитаме нарасналите възможности на кооператорите, работниците и други слоеве от населението на Русенски окръг, ние приемаме да изпълним плана за стокооборота на дребно, който ни се спуска за 1958 г. и който е с 90 милиона повече от 1957 г.

Необходимо е обаче да се каже тук, в Народното събрание, за някои неща. Въпросът е за стоковото покритие, което на нас ще ни се осигури от висшестоящите държавни и други органи. Основанията ни са съвсем сериозни, за да поставяме

пред тези органи така въпроса. Ще ви посоча такъв пример. По линията на „Топливо“ на нас ни се дава план за 50 милиона лева, а покритие за 41 милиона. За останалите 9 милиона ще трябва да се мисли в хода на работата — ни се заявява от съответните органи. Очевидно не така трябва да се гледа на тези неща.

През 1957 г. са постигнати сериозни успехи в областта на строителството и транспорта в нашия окръг. Първоначалният план на Държавното строително управление — Русе, за 1957 г. беше изпълнен един месец предсрочно. При планирано снижение на стойностите на строително-монтажните работи за деветте месеца на тази година 2 028 000 лв. бе постигнато 2 417 000 лв., или 389 000 лв. свръхпланово снижение.

Не можем да отменим и постиженията на работниците от транспорта и съобщенията. След пускането в редовна експлоатация Моста на дружбата товаропотокът от внос, а и износът на нашата страна се насочи изключително през гр. Русе, стопанското значение на жп. възел Русе порасна. Спрямо 1952 г. работата се увеличи за вноса със 79% и за износа с 200%. През 1957 г. от гара Русе се композират 5 влака за Каспичан, 6 влака за Горна Оряховица и 4 влака за Гюргово. За десетте месеца на 1957 г. са спасени 7448 вагона, от които са реализирани 135 856 вагоночаса и 371 912 часа. Очевидно при такъв бърз ръст на товаропотока през жп. възел Русе съществуващото коловозно развитие и съоръжение са недостатъчни. Ние поставяме на разглеждане въпроса за съответно разширяване в най-скоро време на възможностите на гара разпределителна — Русе.

Успехи постигнаха и колективите от водния транспорт. От техния героичен труд на народното стопанство са икономисани 378 703 лв. свръхпланова печалба за 11-те месеца на тази година.

Другарки и другари народни представители! Русенски окръг вече не е това, което беше преди няколко години. Делиорманът и Добруджанският район не са вече символ на изостаналост. Благодарение на мъдрата политика на партията и правителството промени се и се променя обликът на нашите села. Някогашните изостанали добруджански и делиормански селища без електричество и вода, с ниски схлупени къщурки днес се обновяват. Голяма част от тях са водоснабдени, електрифицирани и радиофицирани. Ако някой е посетил тези селища преди десетина години и ги посети сега, той ще види какво са получили те през тези години от народната власт. Трудно е даже и на най-отявления враг да изопачи тези толкова очебиени факти. Постигнатите успехи напълно укрепили вярата на трудещите се в тези краища в правото дело на партията. Нашите трудещите се вярват, че партията и правител-

ството не ще забравят тези изостанали в миналото райони на нашата страна и ще съдействуват и занапред така, както досега, за да може и тези райони да се издигнат до положението на напреднали райони на нашата страна.

Трудещите се от нашия окръг са благодарни на партията и правителството за построените в последните няколко години 226 жилищни сгради на обща стойност за 60 милиона лева, за 7-те читалищни сгради за 3 милиона лева, за 410-те селскостопански сгради за 71 милиона лева, за водоснабдените 65 села, за което са изразходвани над 51 милиона лева, за електрифицираните 189 селища, за изразходваните 90 милиона лева за културно-битови обекти като бани, хотели, административни сгради и др., за построените 20 големи жилищни сгради на стойност над 20 милиона лева и училищни сгради и за десетките милиони левове, изразходвани за здравни, физкултурни и други мероприятия в интерес на народа.

Ние считаме да поставим пред Народното събрание въпроса за един хотел за нуждите на гр. Русе, но чухме, че законодателната комисия отчита тази нужда от хотел на Русенски окръг и ние поддържаме това предложение на законодателната комисия. Действително това наше искане, другари, се основава на съвсем реални нужди за гр. Русе. Русе израсна в последните години, особено пък с построяването на моста, и притокът към гр. Русе така се увеличи, че със съществуващите хотели, ако могат така да се нарекат, ние не можем да посрещнем нашите най-елементарни нужди.

Другарки и другари народни представители! Предложеният народностопански план за 1958 г. е план, който отразява в себе си правилната политика на нашата партия и правителството за по-нататъшен подем на нашата икономика, на материалното и културното благосъстояние на нашия народ. Не може да не отговарят трудещите се на този план с нов трудов героизъм и няма никакво съмнение, че той ще бъде изпълнен и преизпълнен.

Одобрявам плана, така както е представен за обсъждане в Народното събрание, и с тези допълнения, които се направиха от законодателната комисия, и ще гласувам за него. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Петър Попзлатев: Има думата народният представител др. Марин Митрев.

Марин Митрев: *(От трибуната)* Другари и другарки народни представители! Проектопланът за развитието на народното стопанство, предложен за обсъждане от Народното събрание, е делова програма за работа на цялата наша страна, е ръководно начало във всестранната дейност на народа ни

през 1958 г. В него е отрзена политиката на партията и народната власт за по-нататъшното социалистическо изграждане на нашата държава. В него са намерили място реалните възможности на народа ни за по-голямо разгръщане на производството както в промишлеността, така и в селското стопанство.

Изпълнението и преизпълнението на задачите, залегнали в проектоплана, въз основа героичния труд на работническата класа и трудовите селяни, ще доведе безсъмнено нашата икономика до още по-големи успехи, до повишаване материалното и културното благосъстояние на народа ни.

Посочените цифри в проектоплана говорят ясно, че нашата страна всяка година върви напред по пътя на социализма, че се провежда на дело политиката на партията и правителството за постоянен подем на народното ни стопанство. Най-характерната особеност на представения проектоплан е тази, че въпреки огромните средства, които държавата ще отдели и през 1958 г. в изпълнение мероприятията за пряко задоволяване нуждите на трудещите се, като: увеличение възнагражденията на многодетните семейства, пенсията за земеделските стопани-кооператори, увеличаване цените на някои селскостопански произведения, увеличаване на ниските заплати и пенсията на работниците и служителите и много други, които надхвърлят сумата 2 милиарда и 500 милиона лева. Той предвижда чувствително развитие на тежката промишленост, с което се изгражда още по-сOLIDна основа за по-нататъшен подем на цялото ни народно стопанство.

Успешното изпълнение на плана за 1957 г. създава добра основа за набелязване на по-високи темпове на развитие на народното стопанство и по-пълно мобилизиране силите на народа ни. С особено удовлетворение посрещаме доклада на др. Руси Христозов, в който бе подчертано, че планът за общата продукция на цялата промишленост се очаква да бъде изпълнена 105,2% и че предвиденото по директивата равнище на промишленото производство ще бъде надхвърлено с около 6,6%. Мога да докладвам пред Народното събрание, че както в цялата страна, така и в Търновски окръг планът за общата продукция от промишлеността ще бъде преизпълнен. Само предприятията на републиканската промишленост в окръга за 11 месеца на тази година са изпълнили плана си 106,5%, а местната промишленост се очаква да изпълни годишния си план на около 107%.

Под ръководството на партията и народното правителство, с навременната, всеотдайна и безкористна помощ на Съветския съюз и при активното участие на трудещите се промишлеността в Търновски окръг получи бързо и стремително развитие. Промислените предприятия бяха преустроени и разширени. Няколкото стотин дребни частни, в по-голямата си част

с домашен занаятчийски характер, предприятия за кратък срок бяха преустроени в около 70 едри, добре обзаведени държавни индустриални предприятия, а освен това бяха създадени и нови такива, предимно от тежката промишленост, като Машиностроителния завод „Червена звезда“ — с. Дебелец, Търновско, „Болшевик“ в гр. Габрово и редица други.

За кратко време работническите колективи усвоиха производството на редица промишлени стоки и увеличиха десетки и стотици пъти обема на продукцията. Така например младият работнически колектив на Държавния машиноен завод „Червена звезда“ е усвоил вече производството на над 140 вида машини, като: бетонобъркачки, каменотрошачки, машини за керамичната промишленост и много други, голяма част от които се изнасят. Големи постижения има и колективът на Държавния машиностроителен завод в Габрово. Все по-успешно той усвоява производството на най-различни текстилни машини и машинни части за текстилната промишленост. През 1956 г. този колектив произведе и първия автоматичен памукотъкачен стан, както и стан за тъкане на противопожарни маркучи. През 1957 г. при най-непосредствена помощ от страна на съветските специалисти в завода бе усвоено и изработването на шевни машини за груби изделия и др.

Във възход е и местната и кооперативната промишленост. Промкомбинатите и трудово-производителните кооперации в окръга успешно се справят със задачите постоянно да увеличават обема на производството на стоки за широко потребление и да разширяват услугите на населението. Големи са успехите на местната промишленост особено в оползотворяването на местните суровини и отпадъци. Само за четирите години на втората петилетка промкомбинатите са оползотворили над 900 тона текстилни отпадъци, над 450 тона метални отпадъци, 720 тона горивни и други материали, от които са произвели най-разнообразни стоки за потребление.

Редица индустриални предприятия от републиканската, местната и кооперативната промишленост на окръга в настоящия момент работят надпланово производство и ще дадат на народното стопанство хиляди метра тъкани, десетки хиляди килограми хранителни продукти, както и не малко строителни материали. Така например Държавното индустриално предприятие „Евтим Апостолов“ в Габрово до края на ноември тази година е преизпълнило годишния си план с 9439 метра вълнени тъкани и до края на годината ще даде над 100 000 метра доброкачествени платове. ДМЗ „Червена звезда“ при годишен план 10 913 000 лева до края на ноември е произвел продукция за 13 373 000 лева, или само за 11 месеца е изпълнил годишния си план 122%. Не остават назад промишлените предприятия от Търновски окръг и по другия важен показател —

производителността на труда, който за 11 месеца на тази година за цялата промишленост е изпълнен 104,9%.

Значителни успехи през тази година бяха постигнати и в областта на селското стопанство. Редицата постановления и закони, които бяха приети през последните 1—2 години, създадоха голям тласък и материална заинтересуваност за неговото бързо по-нататъшно развитие. Докато в изпълнение на Първия петгодишен план 1949—1952 г. за мероприятията по селското стопанство са разходвани 3 464 397 000 лв., очаква се през Втория петгодишен план 1953—1957 г. разходваните за същата цел средства да възлязат на 8 670 552 000 лв. или повече от два пъти. Под бащинските грижи на народната власт кооперативният строй показва бързо и очебийно своето предимство, овладя умове и сърцата на боляшинството частни стопани и вече без ТКЗС останаха само малкото махли и селища в планинския район на окръга.

Растат, крепнат и богатеят кооперативите в Търновски окръг, поради което в полските околии, като Павликенска, Горнооряховска и Търновска, кооперирането е завършено, а в балканските райони то върви с усилен темп. Само през тази година, и то предимно за двата месеца на настоящата есен, се изградиха нови 25 ТКЗС с над 400 000 декара обработваема земя в планинските околии.

Големи успехи постигнаха кооператорите и кооператорките от Търновски окръг. Благодарение навременното приложение на необходимите агро и зоотехнически мероприятия, разширяване на механизацията и подобряване организацията на труда добивите от селскостопанските култури и продукцията от животновъдството ежегодно нарастват. През 1957 г. средният добив за пшеницата е 194 кг при план за страната 173 кг, за ечемика 240 кг срещу 165 кг за 1956 г., за царевичата 216 кг при план за страната 210 кг, за слънчогледа 144 кг при план за страната 135 кг, за памука 87 кг при план за страната 85 кг и т. н. Редица трудово-кооперативни земеделски стопанства, като стопанствата в селата Водолей и Обединение, Търновска околия, Недан и Стамболово, Павликенска околия, и др. получиха през настоящата година от цялата си площ пшеница по 240—250 кг, памук по 107—120 кг и т. н.

Чувствително се е увеличила и продукцията от животновъдството. До края на месец ноември тази година от фуражна крава е получен среден млеконадой за окръга 1300 литра срещу 1157 литра за 1956 г. и 990 литра по плана за цялата страна, а фермите на някои ТКЗС, като тази в с. Правда, Горнооряховско, до края на месец ноември са получили по 2500 литра среден млеконадой.

През последните години се е увеличавало и възнаграждението на трудовен. Докато през 1956 г. възнаграждението на

трудоден е било 15,11 лв., то за 1957 г. се очаква да достигне над 17,76 лв., а в много стопанства на окръга ще бъде и над 20 лв.

Високото парично и натурално възнаграждение на трудоден в окръга се дължи на застъпените високодобивни отрасли — зеленчукопроизводство, лозарство, овошарство, както и на интензивните полски култури — захарно цвекло и памук, а също и на продуктивното животновъдство.

За постигането на още по-големи успехи в селското стопанство са заложени вече здрави основи — това са редицата постановления на ЦК на БКП и Министерския съвет. Само от постановлението за подобряване по-нататъшното развитие на производството от захарно цвекло кооператорите от Търновски окръг ще получат тази година безплатно 2 920 000 кг захар, или изчислено в пари около 29 200 000 лв., безплатно семена за посев 100 800 кг или изчислено в пари около 730 000 лв., за пренос на цвеклото — 1 864 000 лв., или общо само за тази година по това постановление те ще получат повече от 31 000 000 лв.

Петата републиканска конференция на трудовите кооперативни земеделски стопанства беше ярка манифестация на победилния кооперативен строй на село. Призивът на конференцията към кооператорите, механизаторите, селскостопанските специалисти и пр. е нова, боева програма и няма съмнение, че както селските труженици в цялата страна, така и в Търновски окръг ще разгънат нови сили за още по-големи успехи.

Има всички условия проектопланът за продукцията от селското стопанство през 1958 г. да бъде изпълнен и преизпълнен. Гаранция за това са трудолюбивите кооператори и кооператорки. Гаранция за увеличено производство са огромните средства за нова механизация. Според проектоплана през 1958 г. ще бъдат доставени за нуждите на селското стопанство 2423 трактора, 1090 комбайна и много други селскостопански машини и оръдия. С увеличените количества изкуствени торове, с рационалното използване на естествените торове, при напояване, при добра агротехника и обязательно при по-пълна намеса на научно-изследователските институти ще се дойде неминуемо до още по-стабилни добиви от полевъдството и по-висока продукция от животновъдството не само от отделни площи и животни, а от цялата обработваема земя и всички животни.

Без да е предвидено по плана се разбира, че трябва да се подобри ръководството на селското стопанство от страна на народните съвети и управителните съвети на стопанствата и да се ликвидират редица слабости, които все още се допускат и които пречат за получаване на ония добиви, които наличните

условия гарантират. Нашите успехи ще бъдат още по-големи, ако селскостопанските специалисти окажат по-близко, по-навременно и по-качествено ръководство на селското стопанство. Те имат голям дял вина за засаждане на много лозя и овощни градини на равни терени, където гроздето е некачествено. По този начин се отнема възможността да се произведат големи количества жито, памук, захарно цвекло и много други селскостопански продукти за храна на населението, за суровина на индустрията, както и за износ. В същото време много хълмисти терени, дори и такива, които в миналото са били заети от хубави лозя, даващи грозде с висока захарност, се изоставят да бъдат ерозирани и превърнати в пустеещи земи.

Тази година, когато вследствие на многото валежи през лятото и есента гроздето по равните места до голяма степен изгни, а останалото имаше едва 15—16% захарност, лозята по хълмовете около Мусина, Михалци, Павликенска околия, както и другаде останаха значително по-запазени и дадоха грозде с 22% захарност.

Все още не се вземат достатъчно мерки да се използват максималните възможности, които местните условия и релефа ни предоставят. Би следвало органите на Министерството на земеделието и горите, както и народните съвети да набележат конкретни мерки, за да не се допуска повече засаждане на лозя и овощни градини на равнинни места.

Не са взети още и достатъчно мерки да се използват максималните възможности за оползотворяване на водите на язовирите, микроязовирите, водоемите и помпените станции. Държавата даде много средства за направата на големи водни съоръжения. Само за Росишката напоителна система в Търновски окръг се изразходваха повече от 97 милиона лева. На много места кооператорите действително вече се радват на благодатните води и прибират по 1—2 тона повече цвекло, двойно повече царевица, слънчоглед, грозде и т. н., като напояват, но все още много вода изтича от язовира направо в Дунава, и то в такова време, когато растенията имат нужда от напояване. Към това, като се прибави и неправилното така наречено „диво поливане“, трябва да се постави въпросът час по-скоро да се ликвидират слабостите, като се възложи напояването на подготвени кадри във всяко стопанство и се търси отговорност за всеки литър вода.

За подобряване на животновъдството партията и правителството вземаха не малко и ефикасни мерки. Разрешаването на горската паша в балканските райони за овцете и свинете даде възможност в скоро време да се увеличат стадата на много кооперативни стопанства. Само за една година много кооперативни стопанства в нашия окръг, като в с. Чакали, Бебро-

во, Константин, Еленско, напълниха стопанските си дворове с черната източнобалканска свиня и увеличилих продукцията на мляко и вълна от нарасналите овчи стада.

С разрешаването да се отчетат държавните доставки от царевича и ечемик със свинско месо се даде голям стимул за увеличение броя на свинете. Само за една година в Търновски окръг почти във всички ТКЗС броят на свинете нарасна чувствително. От 6779 през 1952 г. свинете се увеличили през 1957 г. на 28 423. Днес може все повече да се разчита на възможността ТКЗС да задоволяват нуждите на държавата за консумации и износ със свинско месо.

Увеличението по проектоплана за свинското месо за изкупуване от ТКЗС за сметка на държавните свинеугодилни стопанства е правилно, дори може да се каже, че засега при сегашния етап на развитие на трудово-кооперативните земеделски стопанства то е малко. Трудово-кооперативните земеделски стопанства имат възможност да дадат по-евтина продукция, тъй като те не създават специална организация от една страна и от друга страна успешно могат да използват много отпадъци, наличните пасища и други фуражи, като люцерна, крмно цвекло, крмни моркови, тикви и пр. В Търновски окръг има кооперативни стопанства, които са достигнали 1 кг прираст при свинете при разход на 3 кг и 600 г концентриран фураж. Това важи не само за полските райони на окръга, но и за балканските, където свинете могат успешно да се изхранват с картофи. Добивите от картофи в тези райони са между 1200—2000 кг, или, приравнени към крмни единици, от един декар балканска бедна земя може да се изхрани едно прасе от 100—120 кг, докато един декар от най-плодородната земя в полето, засята със царевича или ечемик, не може да даде толкова крмни единици и едва ли би осигурило изхранването на едно прасе.

Трудово-кооперативните земеделски стопанства могат при добра организация и да предават ритмично необходимите количества месо. За да се получи предвидената по плана селскостопанска продукция от всички отрасли на селското стопанство, е нужно да се внесат чувствителни подобрения и в изкупуването на селскостопанските произведения, особено по пределни цени. Трябва да се ликвидира практиката на изкупувателните организации и по-специално на Централния кооперативен съюз и неговите поделения от една страна и на управителните съвети на ТКЗС от друга да нарушават договорните си задължения и взаимно да си прощават нарушенията. Това превръща много трудово-кооперативни земеделски стопанства в търговци в най-грубия смисъл на думата, а в същото време много селскостопански произведения остават неизкупени, неоползотворени и се похабяват. Не могат да бъдат доволни

кооператорите от Търновски окръг, след като положили много усилия тази година да произведат доброкачествен пипер, зеле, сини домати и пр., да оставят и сега да гние стотици тонове ценна продукция. Не удовлетворяват обясненията на изкупвателните организации, че имало пазар.

Другари и другарки народни представители! Искам да кажа няколко думи и по капиталните вложения. В проектоплана за 1958 г. правилно се предвижда да се продължи индустриализацията на нашата страна, да се разширява металургичната, машиностроителната, рудодобивната, химическата, леката и други промишлености, да се разширява електрификацията на страната, да се разширява и укрепва социалистическият сектор в селските стопанства. В проектоплана правилно се предвижда да се отделят значителни средства и за пряко задоволяване нуждите на гражданите. Естествено е всичко това да намали възможностите за отпускане на повече средства от държавата за капитални вложения в областта на комуналното стопанство и благоустройството, за читалищни сгради и пр. В проектоплана обаче не е предвидено строителството, което ще се извърши чрез самооблагане, с доброволен труд на населението и по инициатива на трудещите се.

Така например в Търновски окръг със средствата на държавата са положени през 1957 г. 6000 м водопроводни тръби, а по пътя на самооблагането, по пътя на доброволния труд — близо 80 000 м. През 1958 г. в Търновски окръг се подготвят да се строят и да се завършат 25 читалищни сгради, строителството на които става изключително с доброволен труд и средства на кооператорите. Все още се чувства обаче затруднение относно някои материали, като цимент, желязо, дървен материал, стъкла.

Безспорни са успехите на Търновски окръг, както и на нашата страна във всички области на стопанския и културния живот. Град Търново със своето историческо минало, с безбройните си старинни паметници на културата, както от далечното, така и от близкото минало, със своето месторазположение и самобитна архитектура привлича ежедневно вниманието на стотици и хиляди посетители от страната. Многобройни гости от социалистическите страни, а в много случаи от капиталистическите държави, разглеждат с възхищение забележителностите на Търново и напущат града с удовлетворение. Съвършено правилно Министерският съвет издаде специално постановление за запазване, поддържане и разхубавяване на старинната част на града. Но трябва да кажа, че в много случаи това постановление не се взема под внимание и от отговорни институти. Така например Министерството на просветата и културата в последно време се насочва да закрие педагогическото училище, независимо от това, че то е едно от най-

старите педагогически училища, че има подготвен персонал с дадени традиции и най-добри условия за подготовка на млади учителски кадри.

Не е взето под внимание това постановление и при подработването на проектоплана за 1958 г. Окръжният народен съвет съвсем скромно е поискал да се включи в плана строежът само на едно битово училище за 260 000 лв., макар че нуждите за поддържане на старинната част на града са много големи. Няма човек, който да е дошъл в Търново било от нашата страна или чужбина, който, след като е посетил историческия Царевец и се е удивлявал на чудната гледка, да не се е натъкнал на съборени къщи непосредствено до окръжния народен съвет и да не си е развалил хубавите впечатления и вероятно си заминава с убеждението, че в Търново за старините малко грижи се полагат.

Предлагам в плана за 1958 г. да се включи постройката за битово училище с лимит 260 000 лв. в изпълнение постановлението на Министерския съвет.

Другари и другарки народни представители! Изпълнението на задачите, залегнали в плана за 1958 г., ще изисква напрежение на всички трудещи се в нашата страна. Трудовите хора в градовете и селата на Търновски окръг, в това число и сдружените земеделци, които са убедени в плановото социалистическо изграждане на нашата страна, за което дадоха и дават не малко прекрасни доказателства, ще вземат в свои ръце мероприятията по народностопанския план и ще съдействуват с всички сили за тяхното успешно изпълнение.

Ето защо аз одобрявам този план, ще гласувам за него и заедно с населението от нашия окръг, заедно с всички комунисти, сдружени земеделци и честни трудещи се ще вложи всички усилия за неговото успешно изпълнение. *(Ръкопляскация)*

Председателстващ Петър Попзлатев: Има думата народната представителка др. Вида Димитрова.

Вида Димитрова: *(От трибуната)* Другари и другарки народни представители! Успехите на нашата страна са безспорни, не могат и враговете да ги отричат. Старата поговорка казва: „Когато фактите говорят, и боговете мълчат.“

Успехите в нашата страна са плод на правилната политика на нашата партия и на нашето отечественофронтовско правителство. Тези успехи са във всички сектори. Така също и по здравеопазването нашата страна бележи големи успехи, в това число и нашият добруджански край.

Нашият добруджански край преди Девети септември беше изоставен; здравеопазването беше в ръцете на ходжите, на

бабите и на врачките. За нашето добруджанско население преди Девети септември толкова грижи се полагаха за здравеопазването, че хората бягаха от болниците като дявол от тамян. А сега при народната власт грижите за здравеопазването на нашето население са големи. Броят на леглата в болницата в гр. Толбухин от 50 нарасна на 300. Лекарите се увеличили 10 пъти, а средният медицински сестрински персонал се увеличи 11 пъти.

Обаче трудността у нас е това, че ние нямаме сграда за болница. Сградата на нашата болница е само с 50 легла, а останалите 250 легла са пръснати в сгради по всички краища на града. Тя заема 7 помещения, които са в жилищни сгради и не са пригодни за болница. Това създава големи трудности за здравеопазването на нашите хора. Болницата обслужва голям район от околията — Толбухин, Генерал Тошево, Тервел — или почти играе ролята на районна болница, като обслужва едно население от 200 000 души. Невъзможно е при това положение тя правилно и качествено да обслужва населението.

Има големи неудобства и във връзка с храната на болните. Тя се приготвя на едно място, а се разнася на 7 места, които отстоят едно от друго на повече от 1 и два километра. Закъснява се храната на болните. Това наистина забавя оздравяването на хората.

Освен това в нашата болница се правят големи разходи за персонал. Само един портиер трябва да имаме, а ние имаме 7. Лекарите ежедневно губят по един час работно време, за да обикалят болничните помещения, защото се налага да отиват от едната страна на града в другата, да вървят километри и да губят време. Годишно се губят 12 000 работни часа на лекарите.

Освен това ние плащаме годишно много големи наеми — 70 000 лв. Наеми плащаме на частници, защото са наети изключително частни жилищни сгради. Също така заемаме жилищни сгради за 100 семейства и намаляваме жилищната площ. Голям е разходът и за отопление, защото в нашата болница се палят 200 печки. Аз не зная дали има друга болница в България с 200 печки. За тях изразходваме 150 000 лв. годишно за гориво, плюс разходите за персонала, който трябва да ги обслужва, и други разходи.

За няколко години с тия разходи бихме могли да построим още една болница. Затова предлагам да се приеме в народно-стопанския план за 1958 г. да започнем строежа на болницата в гр. Толбухин.

Считам, че тук има вина и нашата планова комисия. Подчерта се в доклада, а и другарите министри подчертаха, че нашият план е изготвен върху основни и задълбочени проучва-

ния, но се каза също, че не е достатъчно само средства да даваме, но трябва и правилно да се преценяват нуждите. Аз считам, че в нашия град нуждата от болница е належаща. Плановата комисия има грешка, че не е достатъчно преценила този въпрос и не е включила в плана строежа на нашата болница.

Аз даже искам да се позова на един пример как Плановата комисия проучва нуждите. При нас миналата година дойде един другар от Държавната планова комисия. Казава се Еньо Петков. Той дойде в градския народен съвет и каза: „Ние много отрано трябва да проучим какво е нужно да се строи и аз съм изпратен от Държавната планова комисия да проуча какво е необходимо за строеж в гр. Толбухин“. Неговото проучване трая само половин час! На края другарят каза: „Разпишете ми командировъчното, защото ще трябва да отида и в Генерал Тошево да проуча нуждите“. Ако така се проучват нуждите, аз смятам, че ние ще изтърваваме много важни мероприятия, които трябва да бъдат включвани в народностопанските планове. Считам, че тук другарите от Плановата комисия и др. Христовов търпят критика.

Аз правя предложение поне с 300 000 лв. да се включи в плана строежът на нашата болница и той да започне през 1958 г. Ако, разбира се, законодателната комисия прецени, че може от допълнителните обекти, които тук се посочиха, да се снемат по 100 000 лв. от няколко обекта, биха могли да се завишат средствата. Аз смятам, другари и другарки народни представители, че съвсем правилно и оправдано ще бъде включването на строежа на нашата болница в Толбухин в плана за 1958 г., поне да започне този строеж. При близо 4 000 000 000 лв. бюджетът няма да почувствува нищо с 300 000 лв. или половин милион лева, които може да бъдат отделени за започването на строежа на нашата болница.

Аз ще гласувам за предложения план и ще съдействувам за неговото изпълнение. (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Петър Попзлатев: Има думата народният представител др. Иван Манолов.

Иван Манолов: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители! Българският народ и населението на Чирпанска околия ще посрещнат със задоволство и радост Закона за Държавния народностопански план за 1958 г., защото той гарантира още по-голям напредък в развитието на нашата промишленост и селско стопанство и обезпечава по-нататъшно повишаване на материалния и културния уровень на народа.

Когато проектопланът се докладваше от председателя на Държавната планова комисия др. Христовов, направи ми сил-

но впечатление това, че в него се предвижда значително увеличение на производството за 1958 г. почти по всички показатели и раздели в сравнение с очакваното изпълнение през 1957 г.

Между цифрите на отделните показатели в раздела на плана за капиталните вложения, където средствата се увеличават с 14% в сравнение с 1957 г., не е трудно да се видят новите красиви корпуси към съществуващите заводи, високите комини на новите предприятия, новите, потънали в светлина електрически централи, спретнатите и стабилни стопански постройки на ТКЗС, новите удобни и хигиенични жилищни постройки, които ще бъдат изградени по плана за 1958 г.

Зад тези цифри се виждат съвършено ясно хилядите нови трактори и комбайни, които ще влязат в кооперативните полета, стотиците и хиляди нови транспортни машини, които ще пренасят суровините и увеличената промишлена и селскостопанска продукция.

В този раздел съвършено правилно се намаляват държавните капиталовложения за жилищно строителство в градовете. Сега, когато нараства бързо материалното равнище на трудещите се у нас, когато броят на спестителите и спестените средства са увеличени съответно от 1,5 на 4,5 милиона души и от 1 милиард на 3 милиарда лева, т. е. три пъти в сравнение с периода на капитализма, когато държавата ежегодно увеличава кредитите за индивидуалното и кооперативното жилищно строителство, което отговаря на естествения стремеж на нашия народ да си построи собствен дом с личните си спестени средства, би било нецелесъобразно държавата да увеличава строежа на държавни жилища, вместо да използва тези средства за увеличаване на производството, за построяване на нови обекти.

В раздела „Промисленост“ планът предвижда увеличение на производството средно с 11,3% в сравнение с очакваното изпълнение през 1957 г. При това съвсем правилно по-голямо увеличение на продукцията се предвижда от машиностроителната и металообработващата промишленост — с 19,2%, на електроенергията — с 11,9%, на химическата промишленост — с 24,1%.

Във връзка с развитието на нашата промишленост през миналата година в Народното събрание ние поставихме въпроса за строителството в машиностроителния завод „Бъдещност“, където над 400 души ентусиазирани работници работят при много трудни условия. Тогава ни се отговори, че строителство не се предвижда поради незавършените проектосметни документации. Ние отново поставяме този въпрос най-настоятелно и недоумяваме защо и за 1958 г. не се предвижда строителство, макар че документациите са отдавна готови.

Увеличението на продукцията от тежката промишленост ще подпомогне преди всичко селското стопанство, което ще получи повече машини за обработка на почвата, за сеитба, за прибиране на реколтата, повече минерални торове и повече електрическа енергия, чието приложение в селското стопанство непрекъснато се увеличава.

По раздела за селското и горското стопанство планът предвижда общата продукция да се увеличи с не по-малко от 9,2% в сравнение с очакваното изпълнение през 1957 г. За да се постигне това, е необходимо през 1958 г. да се получат следните средни добиви от основните култури на страната: пшеница — 163 кг от декар, ечемик — 180 кг, царевица — 170 кг, оризова арпа — 380 кг, слънчоглед — 117 кг, неомоганен памук — 68 кг, тютюн — 75 кг.

Тези средни добиви могат да бъдат получени в нашата страна. Показател за това е фактът, че същите добиви бяха получени през текущата 1957 г., и то при условията на по-ниска механизация, по-ограничено торене и по-малко поливни площи в сравнение с проектоплана за 1958 г.

За да изпълним плана за селскостопанската продукция, Старозагорски окръг трябва да получи през 1958 г. по 160 кг пшеница от декар (през 1957 г. е получено по 165 кг), по 187 кг ечемик (през 1957 г. е получено по 191 кг), по 171 кг царевица (през 1957 г. е получено по 183 кг), по 70 кг неомоганен памук от декар. През 1957 г. в Старозагорски окръг е набран от 193 000 декара общо 17 200 000 кг памук или по 91 кг от декар. В Чирпанска околия също през тази година са набрани от 30 000 декара над 3 500 000 кг памук или средно по 120 кг на декар. Само от продажбата на памука повечето от памукопроизводителните ТКЗС в околията получават от 5 до 9 лв. на трудовен, макар че памукът заема под 10% от обработваемата площ.

Казвам тези цифри не за да се успокояваме, не за да доказвам, че производството на селското стопанство е лесна работа, а за да отбележа, че предвидените в плана средни добиви и общият обем на селскостопанската продукция могат да бъдат постигнати и дори надхвърлени.

Необходимо е да се подготвим за упорито преодоляване на всички трудности от евентуални лоши климатически условия, които природата често противопоставя на нашата борба за увеличаване на селскостопанското производство. В това отношение едновременно с подобряването на организацията на работата в кооперативните стопанства на базата на взетите от Петата републиканска конференция на ТКЗС решения трябва да обърнем сериозно внимание и на четирите решаващи фактора за изпълнение на плана, които са мощни средства в на-

шите ръце за преодоляване на природните неслгоди. Тези фактори са следните:

Първо, механизацията на производствените процеси в селското стопанство. Радостен е фактът, че държавният план за 1958 г. предвижда увеличаване броя на тракторите с 2500 и на комбайните с 1500. Особена нужда се чувствува от прикачни машини за оран, сеитба, окопаване на културите, а така също и от машини за поливното земеделие — скрепери, булдозери и др.

Механизацията води до увеличаване производителността на труда, до икономии на труд, средства и време, което е от изключителна важност за селското стопанство. Затова при определяне степента на механизация трябва да се има предвид не само натоварването на машините и общия обем на работата, която ще се извършва с тях, но да се изхожда и от времето, през което трябва да се проведат отделните процеси. Защото в земеделието ние ежегодно наблюдаваме на много места да се извършва късна дълбока оран, да се закъснява със сеитбата, с окопаването и прибирането на реколтата. И през тази година природните стихии — бури, градушки и др. — вземаха от ръцете на кооператорите голяма част от реколтата в последния момент, когато тя трябваше да се прибере.

Като се увеличава броят на тракторите, комбайните и другите селскостопански машини, с плана за 1958 г. значително ще се помогне за отглеждане на богата реколта, за нейното опазване и по-бързо прибиране.

Второ, торенето с минерални торове е важен фактор в борбата със сушата и другите природни неслгоди и за увеличаване на добивите. Обаче трябва да се каже, че Старозагорски окръг, който често се слхожда от продължителни пролетни и летни суши, се отпускат много по-малко торове, отколкото на други окръзи. През 1956 г. на декар обработваема площ, без трайните насаждения, са хвърлени по 2,5 кг минерални торове, а през 1957 г. — едва по 3 кг. Затова при разпределянето на торовете е необходимо да се подхожда по-обективно и справедливо, за да се обезпечат за окръга поне по 5 кг на декар минерални торове.

За да видим големия ефект от торенето, тук искам да посоча само един пример. През 1957 г. ТКЗС в с. Пет могили. Новозагорско, натори 3350 дк памук със суперфосфат и амониева селитра и набра 392 000 кг памук или средно по над 120 кг на декар.

Във връзка с използването на торовете в селското стопанство е важно не само количеството тор на декар, но и моментът на внасянето. Най-голяма нужда от фосфорни торове се чувствува при извършването на дълбоката оран за пролетните култури и предсеитбената обработка на почвата за есен-

ните култури, т. е. през месеците август, септември, октомври, когато най-често липсва суперфосфат. Внасянето на суперфосфат през пролетта не чé няма да даде резултат, но ефектът ще бъде два пъти по-малък в сравнение с есенното торене на зимните и пролетните култури. Нуждата от азотни торове е най-голяма през ранна пролет, когато започва подхранването на есенните култури и предсеитбеното наторяване на пролетните.

С увеличаване на производството на химическата промишленост по плана за 1958 г. нашето селско стопанство ще получи допълнително значителни количества минерални торове, които ще спомогнат за достигане и надвишаване на запланиваните добиви.

Трето, напояването на културите е най-ефикасното средство за борба със сушата и другите природни неслоди и за най-голямо увеличаване на добивите в нашата слънчева Родина. Докато през тази година максималните добиви от памук в Чирпанска околия достигнаха до 150 кг от декар, от поливните площи се получиха по 260—280 кг памук, от неполивната пшеница — до 250 кг, а от полятата само веднаж — до 350 кг зърно от декар.

В Държавния народностопански план за 1958 г. е предвидено поливните площи да се увеличат с 8,7% в сравнение с очакваното изпълнение през 1957 г. С това добивите от редица култури ще се увеличат чувствително. Необходимо е само да се напоява своевременно и правилно съгласно указанията на нашата наука.

Четвърто, на фона на повишената механизация и подобрената агротехника в нашето селско стопанство и повишената култура на земеделието, което е резултат от изграждането на ТКЗС, новите сортове растения играят голяма роля за увеличаване на добивите, за повишаване производителността на труда и поевтиняване на селскостопанското производство.

С малки изключения нашата наука създаде и внедри в производството редица много ценни нови сортове от основните култури, някои от които не само заляха страната, но се внедряват и в чужбина. Голям интерес проявява нашето земеделие към новите сортове пшеници: № № 301, 788 и „Юбилейни“, ечемници № № 1241 и 1337, новите сортове и хибриди царевица, сортовете и хибридите зеленчуци, памуци № № 2362 и 2367 и пр. Внесени са и внедрени в производството и редица много ценни съветски сортове.

Задължение е не само на кооператорите, но и на всички, които имат допир до селското стопанство, да пазят тези сортове от пакостници и от смесване и да подпомогнат бързото им внедряване на мястото на старите по-малодобивни сортове.

Ние нямаме големи обработваеми площи. Затова всяко кътче от нашата плодородна земя трябва да се защити, пазн

и използва. В това отношение трябва да отбележа, че на много места природните стихии унищожават ежегодно плодородни площи и големи количества селскостопанска продукция. Такива случаи има в пашата Чирпанска околия всяка година по левия бряг на река Марица.

През периода 1952—1956 г. поради липса на дига в ТКЗС в с. Златна ливада са причинени загуби за повече от 1 700 000 лева, а в ТКЗС в с. Зетово — за повече от 1 000 000 лв. Големите загуби понася ежегодно и ТКЗС в с. Мирово.

Необходимо е да започне изграждането на дига в района на селата Зетово и Златна ливада и отводнителен канал в землището на с. Мирово. В това отношение напълно подкрепям предложенията на законодателната комисия, но да се има предвид, че река Марица прави поражения не само в Пловдивски, но може би повече и по-често и в Старозагорски окръг.

Съвсем основателно жителите в тези села правят сега на предизборните събрания с особена загриженост и настойчивост поръчения за изграждане на дига и укрепване на левия бряг на река Марица.

Освен това на отечественофронтовските събрания, на които се отчита миролюбивата и народополезна дейност на Второ Народно събрание, избирателите дават поръчения за по-нататъшно повдигане културния облик на селата.

В резултат от провеждането на набелязаните от Априлския пленум на ЦК на БКП мероприятия за повишаване на материалното равнище на народа изпъкват на преден план вече въпросите за повишаване на културния уровень не само в градовете, но и селата. Сега, когато се осигурява добро възнаграждение на трудодеи за кооператорите в Чирпанска околия, на предизборните събрания те все по-често дават поръчения за радиофикация, кинефикация, за изграждане домове на културата, за водоснабдяване, за подобряване на старите и прокарване на нови пътища, за икономисване на гориво и моторни превозни средства. Село Плодовитово, Чирпанско, вози всяка година около 1000 тона продукция до складовете и гарата на с. Оризово, Чирпанско. Разстоянието между двете села е 5 километра. Обаче поради липса на път колите минават през Чирпан и вместо да изминат по 10 километра за всеки курс, те изминават по 50 километра.

Населението и ТКЗС са готови да дадат доброволен труд, но и държавата трябва да помогне съвсем малко с машини.

За тези основателни искания особено от нашето селско население планът за 1958 г., както и за следващите години трябва да държи сметка. И в него те действително в значителна степен намират отражение.

Народностопанският план за 1958 г., който е ярко отражение на градивната и миролюбива политика на Българската

комунистическа партия и народната власт и плод на българо-съветската дружба, отговаря напълно на желанията и надеждите на българския народ и чертае още по-светли перспективи за социалистическото развитие на нашата Родина и щастливо бъдеще на трудещите се. Затова аз ще гласувам за неговото приемане. (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Петър Попзлатев: Има думата народният представител др. Димитър Богданов.

Димитър Богданов: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители! Предложеният законопроект за Държавния народностопански план за 1958 г. е още едно ярко доказателство за последователната и миролюбива политика на нашата Народна република, която ангажира всички сили и средства за създаване на заможен и щастлив живот на нашия народ.

С плана за 1958 г. се предвижда по-нататъшното увеличаване обема на промишлената продукция, както и най-пълно използване възможностите на нашата промишленост за получаване на стоки за народно потребление.

С плана се предвиждат решителни подобрения в селското стопанство за увеличаване добива от растениевъдството и за висока продуктивност от животновъдството, с което ще се гарантират суровини за леката и хранителната промишленост и за по-пълното задоволяване нарасналите нужди на населението от селскостопански продукти.

Правилно в плана за 1958 г. се предвижда да се продължи индустриализацията на нашата страна, да се разширява металургичната, рудодобивната, химическата, каменовъглената, леката и други промишлености, разширяването на електрификацията на страната ни.

Върху основата на по-нататъшното развитие на нашата тежка, лека и хранителна промишленост и на селското стопанство ще се увеличават социалистическите натрупвания, ще растат доходите на работническата класа и трудещите се селяни, още повече ще се издига благосъстоянието на населението.

От предложения законопроект се вижда, че общият обем на лимитните капиталовложения, без строителството в трудово-кооперативните земеделски стопанства и кооперативното и индивидуалното жилищно строителство, възлиза на 3999,6 милиона лева. Основната част на тези средства — 79,9% — са предназначени за тежката промишленост, от тях най-голяма част за електроизграждането — 20,3%.

За по-нататъшното развитие на селското стопанство се заделят 460,7 милиона лева или 11,5% от общия обем на капи-

талните вложения, които са предназначени главно за увеличаване на механизацията, както и за подобряване базата за развитие на останалите агро и зоотехнически мероприятия. Освен това за строителство, трайни насаждения и покупка на добитък в трудово-кооперативните земеделски стопанства се отпуска кредит 320 милиона лева.

Основният машинен парк, както се предвижда, ще нарастне на: трактори 28 500 броя, приравнени към 15 к. с., комбайни 5400 броя, а доставката на азотни торове ще се увеличи на 351 000 тона или с 98 000 тона в повече в сравнение с 1957 г.

Средствата, които се предвиждат, и редицата мероприятия, залегнали в народностопанския план, ще импулсират повече трудещите се, ще им създадат още по-благоприятни възможности за изпълнение и преизпълнение на всички показатели, залегнали в плана за 1958 г.

Тези благоприятни възможности и мероприятия ще трябва да бъдат използвани от трудово-кооперативните земеделски стопанства. Те трябва да бъдат всестранино поощрявани от народните съвети. Поставените с проектоплана задачи пред селското стопанство за 1958 г. са постижими. Необходимо е обаче да осигурим съзнателното участие на всички селскостопански ръководители, на всички кооператори и кооператорки в борбата за по-високи добиви от всеки декар земя, за повече продукция от всяко селскостопанско животно. Това особено важи и задължава комунисти и сдружени земеделци да бъдат за пример в тази работа.

По този начин ще може да се изпълнят заложените за някои по-важни селскостопански култури показатели в плана като: пшеница — 2297 хиляди тона, царевича — 1326 хиляди тона, слънчоглед — 70 хиляди тона, месо в живо тегло 406 хиляди тона, мляко без избозаното — 894 милиона литра и др. Само така ще осигурим повече суровини за нашата промишленост, ще задоволим изкупуването по пределни цени на пшеница, слънчоглед, царевича, месо, вълна и др. и оттам — повече парично възнаграждение на кооператорите.

Трайните насаждения и особено лозарството се разширяват значително в нашата страна. По плана се предвижда да се засадят през 1958 г. общо за страната 322 хиляди декара. За нашия окръг са планирани 8700 декара лозя, които ще засадим изключително на наклонени терени. Ние считаме, че този план е реален. Плановата комисия обаче е намалила плана на захарното цвекло от 96 хиляди тона на 86 хиляди тона, а също така и на тютюна. Ние считаме, че Плановата комисия следва отново да разгледа нашите искания и ако има възможност, да бъдат удовлетворени. Че тези култури добре се развиват в нашия окръг, достатъчно е да посочим само следните данни: през 1956 г. редица стопанства получиха ви-

соки добиви от грозде, от 800 до 1325 кг средно на декар от целите си площи, като с. Кирково, Дивдядово и др. Тази година не само села от Преславска и Коларовградска околии получиха такива добиви, а села и от другите околии, като с. Сеячи, с. Паламарца и др. от Поповска околия. Такива има и от Търговищенска и Новопазарска околии.

През 1956 г. трудово-кооперативното земеделско стопанство в с. Дивдядово получи захарно цвекло средно по 2380 кг от декар, трудово-кооперативното земеделско стопанство в Коларовград — средно по 3710 кг и близо по 1500 лв. доход от декар. През тази година по-голямата част от трудово-кооперативните земеделски стопанства далеч преизпълниха плана за захарното цвекло, като селата Кардам и Зараево — Поповско, засяха по 1200 декара и получиха средно повече от 2700—2800 кг на декар, а стопанства, които засяха от 200 до 500 декара, надхвърлиха от 3 до 3,5 тона на декар от целите площи. Високи добиви, по 120—140 кг и добри доходи от тютюн получиха трудово-кооперативните земеделски стопанства в с. Сливак и Страхилица — Коларовградско, Лозница — Търговищенско, Върбяне — Новопазарско. В тези стопанства доходът от декар тютюн възлиза на 800—900 лв.

Благодарение на правилното ръководство от страна на партийните органи и народните съвети в окръга през 1957 г. кооператорите и кооператорките водиха упорита борба за изпълнение на производствените планове, за получаване на високи добиви от селското стопанство, за постигане по-голяма производителност на труда, за по-големи икономии на народното стопанство.

Добри резултати се получиха както от растениевъдството, така и от животновъдството. Средният добив пшеница за окръга от декар е 182 кг, ечемик — 230 кг, царевица около 250 кг, а не малка част от стопанствата получиха пшеница над 200 кг, ечемик над 300 кг среден добив от декар. Така, в ТКЗС — с. Мътница, средният добив от пшеница възлиза на 291 кг от декар, с. Царев брод — 217 кг и други от Коларовградска околия. От Поповска околия с. Гагово, Миладиновци и др. получиха пшеница по 215 кг и ечемик по 350 кг среден добив от декар. В Омуртагска околия трудово-кооперативното земеделско стопанство в с. Царовище получи по 260 кг пшеница на декар, с. Чернокапци — 236 кг пшеница и 333 кг ечемик. Голям е списъкът на високодобивните стопанства тази година.

Успехи има и в животновъдството в окръга. Докато през 1955 г. средният млеконадой от фуражна крава беше 1002 литра, а през 1956 г. — 1218 литра, тая година до 1 ноември е надоеено над 1300 литра; не са малко вече кравефермите, които надхвърлят средно на фуражна крава повече от 2500

литра, като трудово-кооперативните земеделски стопанства в с. Ковачевец, Зараево, Светлен, Съединение, Александрово, Плисково и др. Нараства и възнаграждението на трудовен на кооператорите. През 1954 г. трудовият беше 7,55 лв., през 1956 г. — 11,58 лв., а тая година ще бъде не по-малко от 16 лв. Голям брой от стопанствата ще раздадат над 20 лв. в пари и продукти.

Независимо от тези успехи ние считаме, че възможностите на нашия окръг са по-големи, че тези възможности далеч не са още използвани и ние не бива да се задоволяваме с постигнатото. Освен животновъдството, лозарството и други култури може да се развива пчеларство, бубарство и редица други отрасли. Сега нашето внимание ще трябва да се насочи към внедряване на многоотрасловото селско стопанство, към увеличаване на производството от целите площи и от всички животни, към снижаване себестойността на продукцията.

По проектоплана за 1958 г. се предвижда в Коларовградски окръг повече от 93 милиона лева за капиталовложения. От тях 61,2 милиона лева ще бъдат вложени в завода за автотракторни части. Планирано е също през 1958 г. да се построят винарски изби в Коларовград и Попово, да се довършат млекоцентралите в Попово и Търговище. Освен това за обекти от местно подчинение се предвиждат 3 737 000 лева главно за довършване на хирургическия блок с поликлиника в Коларовград. За строителството по народната просвета се отпускат 1 900 000 лева за постройка на училища в с. Смядово, Горско климатично в Коларовград и турско основно училище в с. Вълнаре, Новопазарско. Ще се построи хлебопекарница в гр. Попово и читалище в с. Опака, Поповко. За водоснабдяване на 9 селища в окръга се предвиждат 3 407 000 лв.

Капиталовложения в селското стопанство се предвиждат главно за напоятелната система в Коларовград и Нови пазар. Това важно мероприятие е голяма придобивка за окръга ни и ще спомогне до голяма степен за получаване на по-високи добиви от напояваните блокове на ТКЗС. В плана за Беленска и Поповска околии е залегнала и корекцията на река Черни Лом да започне от 1958 г. и да завърши през 1964 г. Ние считаме, че този срок от 7 години е доста продължителен и предлагаме да бъде скъсен с оглед да може до 1956 г. да се коригира река Черни Лом и да се спасят по-скоро 12-те трудово-кооперативни земеделски стопанства с около 25 хиляди декара земя от Поповска околия от непоносимите ежегодни загуби.

Остро стои въпросът и за р. Камчия, която носи загуби не само на Варненски, но и на Коларовградски окръг. Ние подкрепяме изказването на др. Илия Добрев и настояваме корекцията да се извърши още през тази петилетка.

С всяка изминала година все повече се разкрояват нашите села в окръга. Широко се разгръща строителството по местните инициативи, които се извършват главно с доброволния труд и самооблагане на трудещите се. По този път са построени: читалище в с. Тъкач — Новопазарско, читалище „Тракия“ в Коларовград и др. В строеж сега са нови 23 читалища, като читалището в с. Хитрино, Каменяк, Близнаци — Коларовградско, Буховци — Търговищенско, Помощница и Маково — Поповско, Пет могили, Златна нива, Новопазарско, и др.

Строят се нови чешми, шосета, паркове, озеленяват се улици, като в с. Александрово, Ивански, Новосел, Люблен, Захари Стояново, Ковачевец и ред други. Също така построиха се и са в строеж редица физкултурни стадиони, като в с. Радко Димитриево, Светлен, Медовина, Водица, Кочово, Алваново, Лиляк и др. Построиха се площадки с електрическо осветление в с. Макариополско и Дивдядово.

Тези постижения и трудови инициативи, както за нашия окръг, така и за цялата страна, не биха били възможни без бащинската и безкористна помощ на великия Съветски съюз. Затова българският народ подкрепя и ще подкрепя всецяло мирните инициативи на съветското правителство с ясно съзнание и дълбоко убеждение, че те са насочени единствено в интерес на световния мир. Силата на нашия народ е в неговото гранитно единство, осъществено под знамето на Отечествения фронт. Под ръководството на Българската комунистическа партия комунисти и сдружени земеделци ще вървят напред към все по-нови победи.

Декларацията и Манифеста, подписани от комунистическите и работническите партии, нашият народ подкрепя безрезервно. Подкрепя ги, защото тия исторически документи призовават към запазването на мира — най-съкровено желание на човечеството.

Неуязвимостта на нашата страна е в братската българо-съветска дружба, във верността ни към могъщия социалистически лагер начело с великия Съветски съюз. Това велико завоевание на нашия народ — непоклатимото единство на комунисти и земеделци — е трън в очите на нашите вътрешни и външни врагове, които се мъчат със своите крясъци да нарушат мирния живот на нашия народ. Но нека знаят, че те жестоко се лъжат. Нашият народ, работници, селяни и интелигенция отговарят на тия крясъци със спокойствие, със съзнателен труд, със зорка бдителност, готови да защитят свободата си и своите социалистически завоевания.

Единни и сплотени под ръководството на Българската комунистическа партия, в нерушима дружба със Съветския съюз и демократичните страни, ние ще творим щастливото бъдеще

на народа, ще укрепваме нашата социалистическа Родина, ще браним делото на мира.

Одобрявам напълно законопроекта за Държавния народно-стопански план за 1958 г. и ще гласувам за приемането му. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Петър Попзлатев: Има думата народният представител др. Божин Якимов.

Божин Якимов: *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! В предложения за разглеждане и одобрение народностопански план за 1958 г. ярко се отразява съчетанието на нуждите на трудещите се с държавните интереси. В този план, както и в миналите народностопански планове, е отразена постоянната грижа на партията и правителството за все по-голямо подобряване материалното благосъстояние на трудещите се и продължаване с по-бързи темпове строителството на социализма в нашата страна. Едновременно със значителното подобряване на материалното и културното положение на трудещите се напредва и социалистическото строителство. Затова нашият народ ще посрещне със задоволство народностопанския план за 1958 г. и активно и ентусиазирано ще се включи за неговото изпълнение.

Предложеният проектоплан дава ясна картина за развитието на народното стопанство през 1958 г. в неговите основни линии. Цифрите, залегнали в него, и установените съотношения за развитието на народното стопанство през 1958 г. отразяват неотклонната политика на партията и правителството за по-нататъшното социалистическо изграждане на нашата страна, за още по-голямото добруване на народа, за грижите към човека. В плана са отразени още и реалните възможности на страната за стопанското и културното строителство, за по-голямо разгръщане на производството, за подобряване благосъстоянието и издигане културното ниво на трудещите се.

Като се хвърли макар и общ поглед върху приложените към плана таблици, се вижда последователната политика на партията и народното правителство за мирното изграждане икономиката на нашата страна и все по-пълно задоволяване на материалните и културните нужди на трудещите се.

Във връзка с разглеждането на представения народностопански план за 1958 г. на Републиката позволете ми да кажа няколко думи за икономическото и културното развитие на нашия Благоевградски окръг в резултат на изпълнението на народностопанските планове през периода на изтеклите две петилетки.

Успешното изпълнение на досегашните народностопански планове даде благотворно отражение върху икономическото и

културното развитие на Пиринския край. Подобри се чувствително материалното положение на нашето селско население, на всички трудещи се. Това дойде в резултат на преминаването на социалистически основи на селското стопанство, в което се въведе в широки размери агротехниката и механизацията. Седемдесет и две на сто от домакинствата и 66,3% от обработваемата земя в окръга са кооперирани. Остават некооперирани само някои полупланински и високопланинските селища. Възнаграждението на трудодея в трудово-кооперативните земеделски стопанства от година на година расте. Средното възнаграждение на трудодея през 1954 г. бе 13,59 лв., през 1956 г. стигна 22,66 лв., а през тази година се очертава да надмине 24 лв. Оттук и годишният доход на кооператорите се увеличи — през 1954 г. бе 3266 лв. на кооператор средно, през 1956 г. стигна 5183 лв., а през тази година се очаква да достигне над 6000 лв. на кооператор.

Основните култури, които обезпечават високото възнаграждение на трудодея в нашия окръг, са предимно тютюнът, зеленчуците и овощията. Отношението на населението от Пиринския край към тютюнопроизводството е повече от положително. Изпълнението на плана за тютюна винаги е осигурявано. Грижите по отглеждането на ран разсад са големи. Благодарение на това добивите от година на година се увеличават. През 1956 г. в окръга бе произведен общо 10 200 тона тютюн, а тази година ще стигне над 16 000 тона — рекордно производство досега.

Друг отрасъл на селското стопанство в нашия окръг, към който трудово-кооперативните земеделски стопанства са благоприятно ориентирани, е зеленчукопроизводството. Производството на ранни зеленчуци в последните години постоянно се засилва. През 1956 г. бяха засети общо 12 000 декара със зеленчуци, а през тази година — 13 600 декара, от които с ранни домати 4812 декара. В нашия край има много добри условия и за разширяване на оранжерийното зеленчукопроизводство, защото имаме постоянни източници на топлинна енергия. В 8 селища има топли минерални извори, но досега много малко е направено в това отношение. Оранжерии имаме само в Сандански и с. Бана, Разложко.

Наред с разширяване на зеленчукопроизводството ежегодно расте и овощарството. Докато през 1955 г. бяха засадени 4234 декара овощни градини и 119 120 броя единични насаждения, през 1956 г. бяха засадени 8124 декара овощни градини и 117 948 единични дървета. За 1957 г. исканията са за 300 000 броя овощни дръвчета, но поради липса на достатъчно посадъчен материал ще бъдат доставени едва наполовина.

Особено много се развива овощарството и зеленчукопроизводството в Петричка околия. През 1958 г. общото производ-

ство на плодове ще стигне към 7000 тона, а на зеленчуците — към 20 000 тона. През 1960—1961 г. производството на праскови ще стигне над 20 милиона килограма и на зеленчуци — към 30 милиона килограма.

Ръстът на производството на зеленчуци и овощия надвишава възможностите на транспорта по дековилната линия от Петрич до Генерал Тодоров. От няколко години вече се чувствува голяма нужда от увеличаване на транспорта за произведените зеленчуци и овощия чрез заменяване на дековилната линия от станция Генерал Тодоров до гр. Петрич с нормална линия. Икономическата сметка показва, че само за 2—3 години вложените средства за строеж на такава линия ще се покрият от икономии от избегнатото претоварване на изпращаните и получавани стоки и опазване качеството на зеленчуците и овощията. Според предварителна сметка построяването на тази линия няма да струва повече от 12—15 милиона лева.

Благодарение на повишените добиви от селското стопанство чувствително се подобри и материалното благосъстояние на трудещите се селяни в окръга. Редица показатели говорят за това. Преизпълнението на плана по стокооборота за 9-месечието на тази година е с 3,9%, а в сравнение със същия период от миналата година планът е преизпълнен с 13,4%. Покупателната способност на глава от населението е увеличена от 1671 лв. за миналата година на 1802 лв. през тази година или средно на глава в повече от 131 лв. Увеличените спестявания близо два пъти в сравнение с 1956 г. също така показват за подобреното материално положение на трудещите се в окръга.

Наред с преизпълнението на плана по стокооборота трябва да отбележим, че се допускат и сериозни слабости по редовното и правилно снабдяване на населението с необходимите стоки. Не са редки случаите да липсват на пазара основни стоки, като сол, газ, оцет и др., и то единствено по вина на едровите търговски организации, които не осигуряват ритмично доставяне на одобрените планови количества стоки. В това отношение недостатъчна е работата на някои централни управления на търговски организации, като Централния кооперативен съюз и Централното управление на промишлени стоки, които, въпреки отправените им сигнали от народните съвети, не вземаха навремени мерки за ритмичното снабдяване на низовите търговски организации със стоки. Необходимо е да се вземат по-сериозни мерки от тези централни ръководства за навременно гарантиране изобилие на стоки на пазара и особено в края на годината при изплащане на трудовите възнаграждения на кооператорите.

Заплануваните капиталовложения в нашия окръг по плана за 1957 г. бяха изпълнени. По народностопанския план за 1958 г. се предвиждат сравнително малко повече средства за

капиталовложения на обекти от местно значение. Това ще подобри още повече благоустрояването на нашия окръг.

Партията и правителството, вземайки предвид изостаналостта в икономическо и културно отношение на населението от Огражденския район в нашия окръг в резултат на безгрижието на бившите буржоазни правителства, през м. август 1956 г. прие специално постановление за подобряване бита на населението от Огражден планина, Кресненското дефиле и Мелник.

Като имаме предвид обаче срока за изпълнението на това важно правителствено решение, трябва да подчертаем, че извършено до сега е все още недостатъчно и по някои от въпросите работата се свежда до подработка на планове и мероприятия. Така например Министерството на комуналното стопанство, благоустройството и пътищата не включи в плана си за 1957 г. нито един от предвидените за построяване на нови или ремонт на стари пътища. Централният кооперативен съюз не е започнал нито един от запланиваните 6 обекта за района. Министерството на електрификацията още не е уточнило плана си по години за електрифициране на населените места в този край. А Министерството на земеделието и горите, което има най-много задължения по това постановление, не осигури изцяло необходимия овощен посадъчен материал, поради което и извършената работа по създаване на нови овощни насаждения е крайно незадоволителна. Не се заделиха досега и необходимите количества изкуствени торове за района, без които безспорно не може да се очаква особено повишаване на добивите от културите поради силното ерозиране на земите.

Управлението на горското стопанство също не осигури необходимите средства за този район за разширяване програмата на залесяването на горския фонд от района.

За това положение по изпълнение на постановлението за Огражден ние считаме, че причината е преди всичко в обстоятелството, че посочените министерства и централни управления нямат патоварени отговорници по изпълнение на задълженията си. Правилно ще бъде, ако Министерският съвет определи свой пълномощник, който да ръководи и координира работата на отделните министерства, задължени по изпълнението на постановлението, защото при досегашния темп на изпълнение сигурно е, че повече от задачите не ще могат да бъдат изпълнени в определения срок.

Населението от този район посреща с голяма радост това постановление, но поради много малкото извършено досега започва да се обезкуражава в неговото пълно изпълнение. При срещите ни с избирателите в този район по случай предстоящите избори навсякъде населението поставя единствения

въпрос: ще се изпълни ли постановлението на Централния комитет и Министерският съвет за подобряване поминъка на населението от Огражден планина, Кресненското дефиле и Мелник? Желателно е съответните министерства и централни ведомства, заангажирани с изпълнението на това постановление, да предвидят в бюджетите си по-големи суми за придвижване на мероприятията с по-бързи темпове.

При сравнително бързото развитие на селското стопанство в окръга трябва за в бъдеще да се предвиди известно индустриално строителство. Това се налага от икономически и политически причини. Благоевградски окръг изцяло е граничен и правилно е да се създаде известна индустрия и работническа класа. Така например в този район като тютюнопроизводителен има суровини за една цигарена фабрика. При разглеждането на народностопанския план за 1957 г. този въпрос беше поставен от народния представител от нашия окръг др. Борис Вапцаров. Поставяйки въпроса отново, искаме да вярваме, че той ще бъде взет под внимание и след проучване ще се има предвид за включването му в някои от близките следващи народностопански планове.

Друг въпрос, който искам да поставя и който има голямо значение за обезпечаване на по-високи добиви от интензивните култури и овощията в Петричка околия, е въпросът за по-скорошното заплануване и построяване на помпената станция в с. Свобода, Петричко. Обикновено явление е всяка година водите на р. Струмешица и нейните притоци от Беласица планина да намаляват силно през месеците юли и август, когато културите най-много се нуждаят от поливане. И вместо културите да бъдат напоявани по 5—6 пъти, едва може да им се осигурява вода за 2—3 поливки. В резултат на това добивите от културите, въпреки положени голям труд и извършени производствени разходи, силно се занижават. Това особено важи за района на Петрич, където се намират близо 60% от тютюна и други интензивни култури, застъпени и отглеждани в околията. Освен това в този район има и още над 10 000 декара неполивни площи, върху които се отглеждат тютюн, памук, фъстъци, овощни градини и др. Но добивите са много ниски. Докато от поливните площи средният добив от декар тютюн е 120 кг, от неполивните площи той едва достига 50—60 кг; памук от поливните площи се получава 90 кг, а от неполивните — 45 кг; фъстъци от поливните площи се добиват 120—150 кг, а от неполивните едва стига до 80 кг. Така е и с добивите от прасковите: от поливните площи се получава 2000 кг от декар, а от неполивните — едва 800 кг. Единственото разрешение на въпроса за поливане на 10-те хиляди декара неполивна площ и осигуряване редовно поливане на културите през годините на засуха — намаляване водите на

р. Струмещица и нейните притоци — е да се построи час по-скоро проектираната вече помпена станция в с. Свбода. С това ще се осигури достатъчно поливка на интензивните култури и повече добиви — годишно над 200 тона тютюн, над 100 тона памук, над 100 тона фъстъци, 400 тона домати и пр. А от неполивните досега площи ще се осигурят повече добиви от селското стопанство: тютюн над 500 тона, памук над 100 тона, фъстъци над 160 тона, праскови над 2000 тона и пр.

Приемайки плана за 1958 г., населението от Благоевградски окръг ще мобилизира силите си за неговото изпълнение и преизпълнение.

Аз одобрявам плана и предложението на законодателната комисия и моля другарките и другарите народни представители да гласуваме единодушно за неговото приемане. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Петър Попзлатев: Бюрото отправя молба до законодателната комисия по време на почивката, която сега ще дадем, да се събере на заседание и да се занимае с направените досега предложения по законопроекта за народностопански план за 1958 г.

Методи Петров: Другарю председател! Преди почивката аз искам да направя едно предложение.

Председателстващ Петър Попзлатев: Имате думата.

Методи Петров: Законодателната комисия, която ще разгледа направените предложения по законопроекта за народностопански план за 1958 г., да има предвид и едно предложение, което аз правя за Михайловград. Партията и правителството са направили много нещо по отношение на здравното дело в нашата страна. Обаче, както се постави въпрос и от др. Вида Димитрова, трябва да ви кажа, че същото положение е и в нашия Михайловград.

Председателстващ Петър Попзлатев: Направете конкретно предложение.

Методи Петров: Аз правя предложение законодателната комисия да има предвид заплануването на болница в Михайловград, тъй като нуждата е голяма.

Председателстващ Петър Попзлатев: Давам 15 минути почивка.

(След почивката)

Председателстващ Николай Георгиев: *(Звъни)* Другарки и другари народни представители! Заседанието продължава.

Има думата за изказване народният представител др. Йордан Горанчев.

Йордан Горанчев: *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! Законопроектът за Държавния народно-стопански план за 1958 г., който обсъждаме, е нов ценен принос в опазване скъпото дело на мира и за по-нататъшния все-странен подем на социалистическата ни Родина.

Аз с радост ще гласувам за него, защото във всеки негов ред, във всяка цифра е отразена волята и стремежът на трудовия ни народ да гради в мир своя нов радостен живот — социализма.

Ще гласувам за проектоплана, защото е в духа на историческите решения на Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия, защото в него лъха лениската мъдрост за мирно съвместно съжителство и процъфтяване на социалистическата ни икономика и култура. Аз ще гласувам, защото виждам как довчера изостаналата ни Родина изправя своя огромен строителен ръст, как волно и в надпревара димят стотици комини на фабрики и заводи, а от недрата на земята, там, където се проля обилно селска кръв срещу Радославовия десетък — в Шабла, блика роден петрол.

Ще гласувам, за да се лее и кове още и още роден чугун и стомана, за да се обхващат пълноводните ни реки в бетонни напоителни канали, да се строят нови язовири и електроцентрали, нови фабрики и заводи, училища, детски, родилни и културни домове и др.

Ще гласувам за проектоплана, защото виждам по обширните кооперативни блокове все по-нови и нови селскостопански машини, защото чувам по хлебородните поля металната песен на хиляди трактори и комбайни, заменили тежкия труд на кооператора.

Няма здравомислещ човек в нашата страна, който да не чувства пулса, да не вижда темпа на нашето преустройство и строителство. Сбъдват се думите на безсмъртния Георги Димитров — в близките 15—20 години нашата страна да достигне и надмине това, което капиталистическите страни са построили за 100 години.

Верни на тези завети и на заветите и идеите на славните септемврийци от 1923 г., трудещите се от Врачански окръг са се вдигнали за укрепване на разрастващите се кооперативни стопанства, за укрепване и доразвиване на местната промишленост, за всестранен подем на икономиката и културата и за пълна победа в изборите за Трето Народно събрание.

Както за цялата страна, така и за Врачански окръг в проектоплана се предвиждат нови огромни капиталовложения

за изграждането на циментовия завод край Враца и довършване на завода за захар край Лом, за изграждането на целулозен завод край с. Букьовци, Ореховско, и редица други подобрения в областта на стопанския и културния живот на окръга.

Белослатинска околия също има за какво да благодари на партията и народната ни власт, има какво да отчете. Но тя има и редица свои справедливи искания, които предлагам на вниманието на съответните министерства.

Белослатинска околия още отпреди 9 септември се смяташе като заможна околия. Наистина заможни и богати бяха стотиците чорбаджии, кръчмари, бакали и лихвари. Богатаеха и адвокатите, използвайки тежкото положение на бедните и средните селяни, които постоянно се съдеха за изправяне на междите. Богатееха и лекарите, които строяха частни болници. Богатееха богатите, а все повече се разоряваха бедните и средните селяни. Не бяха редки случаите, когато умреше кравата на някой от тези селяни, той да плаче повече, отколкото за най-близък човек. И не е чудно, че най-много конкордатни дела и задължения към Погасителната каса имаше в Белослатинска околия.

Непосредствено след 9 септември 1944 г. в околията се разгърна голямо строителство на обществени сгради, водопроводи, пътища и др. Само за четири години — от 1953 до 1957 г. — с бюджетни средства са извършени около 50 по-крупни обществени строежи, възлизащи на обща стойност 14 100 000 лв. Предстоят през 1958 г. редица строежи в града и селата, като винарска изба в Бяла Слатина, разширение на ДИП „Пионер“, водоснабдяване на с. Борован, довършване на водоснабдяването на групата Чомаковци — Койнаре, довършване строежа на гимназията в с. Борован, разширение на болницата в Бяла Слатина и др.

До 9 септември 1944 г. в околията бяха електрифицирани само 3 села, а понастоящем са електрифицирани и радиофицирани 25 селища. Предстои електрифицирането на селата Тлачене, Буковец, Нивянин и Комарево. Предвид на това, че през тези села минава далекопровод и населението е готово да участва с труд и средства, Министерството на електрификацията трябва да направи необходимото, за да светнат и тези села.

Нашият народ е трудолюбив. Той разбира нуждите и възможностите на държавата и затова не иска много. С малко средства, по пътя на самооблагането и доброволния труд на населението в с. Тлачене се изгради читалищен дом с 500 места. По същия път се построиха и строят читалищни домове в селата Комарево, Буковец, Сухатче, Лазарово и др. При то-

ва трябва да отбележим и голямото строителство с доброволен труд на модерни стадиони в Койнаре, Чомаковци, Търнава и др.

Чувствителни успехи бележи нашата околия в организационно-политическото укрепване на ТКЗС. В ТКЗС през 1953 г. членуваха 15 672 домакинства, а през 1956 г. — 23 620 домакинства. Сега в нашата околия са кооперирани 98,8% от домакинствата и 99,3% от обработваемата земя. Нарасна механизацията на полските и другите видове работи в селското стопанство. Машинно-тракторните станции през 1953 г. разполагаха с 220 броя трактори, приведени към 15 конски сили, а сега работят 570 трактора. Броят на комбайните за същия период е нараснал от 14 на 84. През 1953 г. нямаше никаква механизация във фермите, а сега се въвежда доилни агрегати в 6 стопанства, автопоилки в 5 стопанства, релсови пътища за снабдяване на фермите с фураж в 4 стопанства. Броят на камионите в ТКЗС от 13 за 1953 г. се увеличи на 68. Сериозни успехи постигнаха работническите колективи в МТС по снижение себестойността на декар мека оран. Четирите МТС в околията за периода от 1953 до 1957 г. са направили над 7 952 000 лв. икономии за народното ни стопанство.

Докато до 9 септември в нашата околия се напояваше по примитивен начин едва 1200 декара площ, то сега тя е нараснала на 80 000 декара. Всичко това доведе до нарастване на добивите в трудово-кооперативните земеделски стопанства. Средните добиви на царевицата за околията е над 235 кг, захарно цвекло към 2500 кг, а не са малко стопанствата, които имат и над 3000 кг от декар.

За периода от 1953 до 1957 г. ние имаме средно увеличение на декар на пшеница с 65 кг, слънчоглед с 25 кг, на ечемика и овеса с 20 кг и т. п.

Повечето от половината стопанства са раздали аванс в натура от 3,5 до 4 кг жито и от 3 до 4 кг царевица.

Значителни са и успехите в развитието на животновъдството. За същия период продукцията на краве мляко от ТКЗС в околията на 1000 дк се е увеличила с 2178 кг. Общата продукция е нараснала с над 2 500 000 кг. През последните 4 години паричните доходи от животновъдството са се увеличили 3,5 пъти.

Все още при нас не е решен въпросът с механизацията, въпреки че сме полски район и условия за това има. Още повече като се има предвид, че в близките няколко години ще се засадят около 9000 декара трайни насаждения, а увеличението на трайните насаждения ще доведе до увеличение на труда и разхода на трудодните, а оттам и увеличение на трудовото напрежение. Необходимо е Министерството на земеделието и горите по-отблизо да помага и правилно да разпределя селскостопанските машини. Особена нужда за нашата

околия се чувствуват от тежки трактори за районите на МТС в селата Габаре и Борован, където почвите са по-тежки и влагоемни. Там селскостопанските работи трябва да се извършват в съкратени срокове. В тези райони и сега са изпратени 10 дизелови машини на помощ за извършване на дълбоката оран. Ние смятаме, че за Борованския район трябва да се доставят най-малко 6—7 дизелови машини и за Габаре 4—5, за да може на първо време да се задоволят нуждите на районите. МТС в Койнаре се води като мелиоративна станция, а съоръженията и машините са малко. В този район се поливат около 70 000 декара, но поради липса на необходимите машини, като булдозери, скрепери и др., поливката на някои площи е некачествена, получават се заблатяване и вместо полза — загуба.

За да се увеличат добивите и подобри състоянието на кооператорите, на нас ни са необходими най-малко 700 до 800 тона азотни и фосфорни торове, тъй като поради неблагоприятните условия — проливните дъждове, 18% от посевите или към 60 000 декара са засети на стърнища и близо 22% при същите климатични условия се развиват слабо.

По перспективния план, който намира пълно приложение в нашата околия, бързо нарастват трайните насаждения и зеленчуковите площи, без за това да е подсигурен пълният пластмент и преработката на продукцията. Поради транспортните условия — теснолинейката, налага се прехвърлянето на плодовете и зеленчуците, а това сериозно затруднява нашия износ. Трябва да отбележим, че годишно засега се произвеждат над 30 000 тона зеленчуци, които поради лошите пътища и недостатъчния транспорт не могат напълно да се оползотворяват. Предлагам да се разширят съществуващите консервни фабрики в Бяла Слатина и село Глава с капацитет за пълно поемане на произведените в околията зеленчуци.

Една от много доходните култури в нашия край се оказва ментата. Само през 1958 г. ще се засадят с мента над 1500 декара, и то по поречието на Искър и Скътта, а затова ще е необходимо вместо да се изразходват излишни средства за извозване на ментовия лист в Южна България, с което се оскъпява продукцията, да се открие ментоварна в с. Чомаковци или Бяла Слатина, където има подходящи помещения и е необходимо само съоръжаване. Такова съоръжаване и обзавеждане може да направи и ЦКС, стига за това Министерският съвет да даде съгласието си.

Предвидените средства в бюджета за железопътния транспорт не са малки, но и не са достатъчни за разширение на нови жп. линии. Ние разбираме, че за построяването на нормална линия трябва огромни средства, а тяхното предназначение засега е нужно за другите сектори, но трябва да се по-

мисли. Теснолинейката, която свързва Червен бряг — Бяла Слатина — Орехово, не е в състояние да извозва огромната селскостопанска и друга продукция. И за да се облекчи това положение, необходимо е да се отпуснат поне две мотриси, които да превозват пътниците, защото с големите маневри по гарите се губи ценно време на хората. Докато пътят със смесените влакове по тая линия трае 6 часа, с мотрисите ще бъде най-много 2 часа.

Това са някои от нашите малки, но належащи и справедливи искания, които трябва да намерят място в проектоплана.

Трудещите се от Белослатинска околия виждат как с всеки изминат ден нашата слънчева Родина се преобразява и подмладява благодарение на непрестанната помощ на великия Съветски съюз, на страните с народна демокрация, на правилното ръководство на партията и народното правителство и на упорития труд на нашия миролюбив и трудолюбив народ. И затова на 22 декември те спонтанно ще гласуват за този мирен и всестранен подем на социалистическата ни Родина.

Приемам народностопанския план и ще работя с всички сили за неговото изпълнение. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Николай Георгиев: Няма повече записали се за изказване по законопроекта. Поради това, че законодателната комисия още не е готова със своето заключение, преминаваме към следващата точка от дневния ред, а именно:

Отношение към Обръщението на Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики от 6 ноември 1957 г. до парламентите на всички страни.

Другарки и другари народни представители! Както ви е известно, Върховният съвет на Съветския съюз прие обръщение на 6 ноември 1957 г. до парламентите на всички страни по въпросите за мирното съжителство между държавите, мира и разоръжението. Обръщението беше обнародвано в ежедневната преса.

Има думата председателят на Бюрото на Народното събрание др. Фердинанд Козовски да прочете обръщението.

Фердинанд Козовски: *(От трибуната. Чете)*

„О Б Р Ъ Щ Е Н И Е

на Върховния съвет на СССР към всички трудещи се, политически и обществени дейци, представители на науката и културата, до парламентите и правителствата на всички страни

Преди 40 години, в разгара на Световната война, в Русия се роди първата в света социалистическа държава на трудещите се и нейният пръв законодателен акт беше историческият

„Декрет за мира“, написан от Владимир Илич Ленин. Скоро след това в „Декларацията за правата на народите от Русия“ съветската държава обяви програма за установяване на истински равноправни и приятелски отношения между народите.

Така бяха положени основите на нова, невиджана в историята външна политика, политика на работническата класа, да всички трудещи се, заинтересувани кръжно от установяване на мир и дружба между народите. Така беше сложено началото на Ленинската миролюбива външна политика на съветската държава.

Още неукрепнала, но пълна с вяра в историческата работа на своето дело, младата съветската република предложи мир и сътрудничество на всички държави. А когато я нападнаха силите на контрреволюцията и беше организирана военната интервенция, съветската република доказа, че тя може да се защити и да отстои социалистическите завоевания.

Съветският съюз, който под ръководството на Комунистическата партия извърши велики преобразования, стана могъща социалистическа държава, сега се намира в разцвета на своите сили и има верни приятели в целия свят.

И днес, 40 години след втория Общоруски конгрес на съветите, който утвърди „Декрета за мира“, Върховният съвет на СССР се обръща тържествено към всички народи с призив да укрепват неуморно делото на мира, да развиват с всички сили дружбата и сътрудничеството между народите.

Социалистическата държава на трудещите се защитава мира. На нея са чужди агресивни стремежи, тя не се нуждае от колонии и сфери на влияние. Тя по самата своя природа е против всяко поробване и национално подтисничество.

Великата октомврийска социалистическа революция откри епохата на освобождението на всички трудещи се от експлоатацията, на освобождението на подтиснатите народи от колониалното ипо. Народите на Съветския съюз се отнасят съчувствено към освободителното движение на народите от колониалните и зависимите страни, разбират дълбоко техния стремеж към национална независимост, към спасяване на своите природни богатства от разхищение от страна на империалистическите монополи.

Първата половина на XX век се характеризира със световно-исторически събития, които оказват огромно въздействие върху съдбата на цялото човечество. След Великата октомврийска революция най-голямо историческо събитие беше победата на народната революция в Китай и образуването на Китайската народна република. По пътя на изграждането на социализма тръгнаха трудещите се на Албания, България, Унгария, демократична република Виетнам, Германската де-

мократична република, Корейската народнодемократична република, Монголската народна република, Полша, Румъния, Чехословакия и Югославия. Между народите на тези страни се създадоха отношения на братска дружба и взаимна помощ върху основата на равнопоставеността, върху основата на принципите на социалистическия интернационализъм.

Настъпни ерата на социализма, за която векове са мечтали най-добрите умове на човечеството. Тя доведе до мощен подем на производителните сили, до неотклонен растеж на благосъстоянието на трудолюбивите, до бурно развитие на науката, техниката и културата.

Всички прогресивни хора поздравяват горещо Съветския съюз с успешното пускане на изкуствените спътници на Земята, което е начало на епохата на междупланетните съобщения. Това радва дълбоко съветските хора, но ние си даваме сметка, че само в условия на международен мир най-големите постижения на науката — използването на ядрената енергия, междуконтиненталните ракети, спътниците на земята — могат да бъдат поставени в служба за доброто на цялото човечество.

Мирът е нужен на всички народи, той е нужен на народите на СССР, за да построят новото, още по-прекрасно и светло бъдеще.

Миролюбивата политика на Съветския съюз за съжаление постоянно се натъква на противодействие от страна на влиятелни среди в западните страни и преди всичко в САЩ, където управляващите среди претендират за ръководство на целия свят, т. е. за световно господство. Естествено, нито един свободлюбив народ не може да се съгласи с чието и да било чуждестранно ръководство, което води до загубване на националната независимост. Съветската държава никога не е претендирала и не претендира за ръководство над другите страни. Тя уважава независимостта и суверенитета на всички държави, стреми се да развива приятелски отношения с всички страни. Тя горещо одобрява и подкрепя известните пет принципа за мирно съжителство: взаимно уважаване на териториалната цялост и суверенитета, ненападение, ненамеса във вътрешните работи, равенство и взаимна изгода, мирно съжителство. Тези принципи получиха широко признание от страна на народите на азиатските и африканските страни, които постигнаха големи победи в борбата за свобода, независимост и укрепване на мира.

Народите на Индия, Индонезия, Бирма, Цейлон, Афганистан, Египет, Сирия допринасят много за предотвратяване на една нова война, за великото и благородно дело — защитата на мира. Народите на СССР отбелязват с дълбоко задоволство, че заедно с тях се борят последователно и настойчиво за

мир и народите на всички социалистически държави, за мир в целия свят се борят активно много несоциалистически миролюбиви държави и великото световно движение на привържениците на мира. Но в света има още сили, които пречат за намаляване на международното напрежение, водят студена война, продължават надпреварата във въоръжаването, като създават опасност от нова изстребителна война. Мирът трябва да бъде осигурен. И той може да бъде осигурен чрез сплотяване на всички миролюбиви сили, чрез повишаване на тяхната организираност и активност.

Работници и селяни, учени и дейци на културата, депутати от парламентите на всички страни! От нас самите, от нашите съвместни усилия зависи дали ще се премахне опасността от нова война и дали ще се установи траен мир.

Хора с добра воля! Вие можете да обуздате онези политически и държавни дейци, които не се съобразяват с интересите на народите и си играят с техните съдби. Време е да бъде отхвърлена политиката „от позиция на силата“ и да бъде заменена с политика на мирно съвместно съществуване, с политика на установяване на отношения на доверие между държавите, сътрудничество и дружба между народите.

Ние, депутатите от Върховния съвет на СССР, сме дълбоко уверени, че тези мисли и чувства ще намерят широк отзвук в сърцата на всички, които мислят за мира и дружбата между народите.

Върховният съвет на СССР се обръща към всички народи, към всички работници и селяни, представители на науката и културата, политически и обществени дейци, към парламентите и правителствата на всички страни с призив:

Да се борят настойчиво за мирно съжителство на държавите с различен обществен строй и за международно сътрудничество;

Да постигнат всеобщо намаляване на въоръженията и въоръжените сили, забрана на атомното и водородното оръжие;

Да постигнат споразумение за незабавно прекратяване на опитите с атомно и водородно оръжие;

Да създадат система за колективна безопасност в Европа и Азия;

Да развият всемерно икономическите и културните връзки, да укрепват доверието между народите.

Съзнавайки своята отговорност и цялата сериозност на съвременното международно положение, Върховният съвет на СССР се обръща към всички миролюбиви хора с призив да предприемат активни действия, за да не се допусне нова война.

Делото на мира е в ръцете на самите народи!

Народи от всички страни, обединявайте своите усилия в борбата за мир в целия свят!

Москва, 6 ноември 1957 г.

Върховен съвет на СССР.“ (Ръкопляскания)

Председателстващ Николай Георгиев: Другарки и другарки народни представители! Комисията по външните работи при Народното събрание в заседание е разгледала Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз и предлага на Народното събрание за обсъждане и вземане отношение към това обръщение.

Давам думата на др. Мария Кирилова да обоснове и прочете проектодекларацията.

Мария Кирилова: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Чухме Обръщението на Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики към всички трудещи се, политически и обществени дейци, представители на науката и културата, към парламентите и правителствата на всички страни, което не един път с интерес е прочетено от всички нас поотделно. В този горещ апел се призовават всички да се борят настойчиво за мирно съжителство на държавите с различен обществен строй, за международно сътрудничество.

Още един път мощният глас на съветските народи призовава всички народи, независимо от техния цвят, от тяхната расова и политическа принадлежност, да се борят за най-скъпото днес — запазването на мира, запазването на живота на милиони хора и огромните материални ценности от разрушенията на една страшна по своите поражения война. Години наред едно след друго се редят вълнуващите предложения на Съветския съюз, загрижен искрено и дълбоко за запазването на мира. Цялата негова външна политика се основава на тази главна задача, която ръководи всяка стъпка на съветското правителство и се диктува от върховните жизнени интереси на съветските трудещи се, от самата същност на социалистическата държава.

Основите на тази традиционна, постоянна и неизменна мирна политика бяха положени още на другия ден след утвърждаването на съветската социалистическа държава. чрез историческия „Декрет за мира“, написан от великия Ленин. Сам, в капиталистическо обкръжение, Съветският съюз бе принуден да отстоява току-що родилия се социализъм, който още в онези паметни дни на чуждестранна военна интервенция показва силата на един строй, който днес се превърна в могъ-

ща световна система, в несъкрушима крепост на мира, към която са обърнати лъните с безгранична вяра и надежда очи на трудещите се от цял свят.

Великата победа на социализма над фашизма през последната война и благотворното влияние на последователната мирна политика на Съветския съюз му спечелиха огромен авторитет. Тази политика се подкрепя от милионите обикновени хора, които независимо от техните възгледи искат да живеят в мир и свобода. В нея намериха опора и подкрепа стотици милиони хора от колониалните и зависими страни, които неотдавна извоюваха своята свобода и национална независимост, намериха и намират опора онези, които още се борят за извоюването на свобода и независимост. Вярата на трудещите се от цял свят за запазването на мира чрез обединение усилията на миролюбивите народи доведе до разгръщане на могъщото световно движение за мир, чиито апели за мир, всеобщо разоръжаване, за забрана на атомното и термоядреното оръжие бяха подписани от милиони, милиони трудещи се, които манифестираха волята си за съвместна борба.

Най-огромното и с най-голямо значение събитие през нашия век след Великата октомврийска социалистическа революция бе пускането на първите в света изкуствени спътници на Земята от Съветския съюз. Този гигантски успех на съветската наука издигна безспорно Съветския съюз до нивото на първа сила в света. Това постижение на Съветския съюз накара и най-яроостните врагове на социализма и Съветския съюз да признаят превъзходството на съветската страна, на социалистическата наука и техника, на съветската, а това значи на социалистическата икономика, на социалистическата, свободната от експлоатация обществена система пред капиталистическата.

Днес силите на мира в света са огромни. Мирът е в ръцете на народите и те могат да го запазят. Залог за това е единството на социалистическите страни начело със Съветския съюз, които държат високо знамето на марксизма-ленинизма и са решаващ фактор за напредъка на човечеството по пътя на социализма, залог за това са работниците и селяните, трудещите се от Съветския съюз и от всички социалистически и миролюбиви страни, всички трудещи се и прогресивни хора в света, които не искат война.

Решимостта и волята на Съветския съюз и на комунистите от цял свят твърдо да провеждат ленинската политика на мир и равноправие, на приятелски отношения между народите намери израз в историческата Декларация на комунистическите и работническите партии от социалистическите страни и в Манифеста на мира, одобрен и подписан от представителите на комунистическите и работническите партии от цял свят.

С мощна сила прозвуча мъжественият глас на повече от 33 милиона комунисти от всички кътчета на земното кълбо, готови не само да отстояват, но с всички сили и средства да се борят за запазване на мира, за по-щастлив и радостен живот.

Тези исторически документи дават нови сили и вяра на привържениците на мира и прогреса навред по света, на всички народи. Те дават нов решителен тласък на тяхната борба за проваляне на империалистическите замисли и планове, за възприемане политиката на мирно съвместно съществуване и сътрудничество между народите.

Цялото прогресивно човечество единодушно одобри работата на съвещанията и единодушно приетите документи. Особено горещо ги одобри и приветствува българският народ. В публикуваното на 7 декември т. г. решение на Централния комитет на Българската комунистическа партия ясно е изразена волята както на комунистите, така и на целия наш трудещ се народ. „Централният комитет на Българската комунистическа партия единодушно одобрява Декларацията и Манифеста на мира — се казва в решението — и ги възприема като ръководство за действие в бъдещата работа и борба на нашата партия за изграждането на социализма и тържеството на мира в целия свят“. Националният съвет на Отечествения фронт, от името на своите 3 милиона членове, Централният съвет на профсъюзите — с повече от 1 100 000 членове, Петата конференция на трудово-кооперативните земеделски стопанства, Постоянният присъствие на Българския земеделски народен съюз, Димитровският съюз на народната младеж, Общонародният комитет за българо-съветска дружба, Комитетът на демократичните български жени и хиляди колективи на предприятия и учреждения, на мини и строителни обекти, от здравни и учебни заведения с декларации, телеграми и писма приветствуваха решението на Централния комитет на Българската комунистическа партия и изразиха дълбоката привързаност на нашия народ към мира, неговата твърда решимост да устоява с всички сили мира и прогреса.

За 13 години мирен творчески живот нашият народ под ръководството на Българската комунистическа партия, при ежедневната братска помощ на Съветския съюз и страните с народна демокрация постигна небивал разцвет на своята икономика и култура. Остана в миналото изостанала България, която внасяше отвън даже безопасни игли. Днес нашата прекрасна Родина е индустриално развита страна с уедрено и машинизирано селско стопанство, сама изнасяща редица индустриални стоки. Свободният наш народ е мъжествено устремен напред, пълен със сили и творческа енергия, с вяра в светлото си бъдеще, равноправен член на великото социалистическо

семејство начело със Съветския съюз — могъщата опора на мира и прогреса в света.

Нашият народ днес е пълновластен стопанин в своя дом, със спокойствие и увереност гледа той на бъдещето, сигурен, че то ще му донесе нови успехи, още по-голямо подобряване на материалното и културното благосъстояние. За постигане на идеалите за изпълнение на задачите, начертани на 9 септември 1944 г. с кръвта на хиляди прекрасни синове и дъщери на нашия народ, на нас е пужен мир. Ето защо така енергично и активно нашата страна и на международни конференции, и в цялостната политика, провеждана от Българската комунистическа партия и от народното ни правителство, се бори за мирно разрешаване на всички спорни въпроси. И програмата на Отечествения фронт се основава на мир и дружба между народите. Чрез Отечествения фронт всички трудещи се у нас подкрепят и работят за изпълнение на всички инициативи на народното ни правителство, за подобряване отношенията ни със съседните ни страни — Гърция и Турция, с които няма пречки, които да не могат с добра воля да се преодолеят и нашите съседни народи да заживеят в по-близки и приятелски отношения, така както диктуват интересите на народите от балканските страни.

Нашият народ горещо подкрепи предложението на румънското правителство за организиране съвещание на балканските страни за осигуряване мира и напредъка на Балканите. И ние сме убедени, че ако не днес, то утре ще надделеят здравите сили и разумът и на Балканите ще се установят добро-съседски отношения.

Отчитайки огромните усилия на Съветския съюз, на социалистическите страни, на миролюбивите народи в борба за запазване на мира в света, ние не можем без негодуване да отминем фактите, че на тия усилия се отговаря от войнолюбците от империалистическия лагер, начело с тия от Съединените американски щати, с кръсъци за увеличаване на въоръженията, за усилена подготовка на нова, на атомна война, което е сериозна заплаха за народите. Необходимо ни са усилията на всички честни хора, на всички, които милеят за мира, за да бъдат обуздани налудничавите войнолюбци.

Никакви съскания на враговете, на бясната империалистическа глутница, която в тия дни с особено настървение бълва лъжи и клевети по адрес на Съветския съюз и на целия социалистически лагер, по адрес на нашия героичен трудов народ, не са в състояние да отслабят и разбият единството и оплотеността на миролюбивите прогресивни сили в света около Съветския съюз. На техните кръсъци най-добре отговаря нашата народна поговорка: „Кучетата лаят, а керванът си върви“.

Другарки и другари народни представители! Колкото по-силно и ярко грее слънцето на мира и социалния напредък от Москва, толкова повече се откриват сърцата и умовете на милионите честни миролюбиви хора за ленинската правда, за пролетарския интернационализъм, за делото на мира. Затова и нашият народ е подкрепял, подкрепя и горещо ще подкрепя всеки апел и всяка инициатива за мир, който ни е жизнено необходим, за да строим единно и сплотено, рамо до рамо със Съветския съюз и народните демокрации, победоносния социализъм.

Нашето Народно събрание, като верен изразител на волята и желанията на нашия трудолюбив и миролюбив народ, винаги е отдавало първостепенно значение на въпросите за защита на мира. Цялата дейност на Народното събрание отразява пряко или косвено дълбоко миролюбивите тежнения на нашия народ. Ние не може да не подкрепим, да не приветствуваме горещо новата инициатива на Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики.

От името на комисията по външните работи предлагам Народното събрание да обсъди и приеме следната декларация в отговор на Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз:

„ДЕКЛАРАЦИЯ

на Народното събрание на Народна република България
по повод Обръщението на Върховния съвет на СССР

Народното събрание на Народна република България, събрано на извънредна сесия, изслуша с голямо внимание Обръщението на Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики от 6 ноември т. г. към всички трудещи се, към политическите и обществените дейци, представители на науката и културата, към парламентите и правителствата на всички страни в света и съдържания се в него тържествен призив за непрестанно укрепване на мира, за развиване на дружбата и сътрудничеството между народите.

Всички честно мислещи хора по света посрещнаха с горещо одобрение този призив на върховния орган на великата и могъща социалистическа съветска държава, която неотстъпно и беззаветно защитава делото на мира, полага всемерни усилия, за да осигури мирно съжителство и сътрудничество между всички страни независимо от техния обществен строй, за да се спестят на народите ужасите и бедствията на нови войни.

Съветският съюз по своя обществен строй е дълбоко и последователно миролюбива държава. В Съветския съюз, както и в останалите социалистически страни, няма обществени класи или групи, заинтересувани от война. Мирът е нужен на

Съветския съюз и на социалистическите страни, за да постигнат още по-бурно развитие на производителните сили, да създадат изобилие от материални и културни блага, да изградят още по-прекрасно и светло бъдеще на своите народи.

Обръщението на Върховния съвет на СССР, както и Декларацията и Манифестът на мира, приети през ноември в Москва на съвещанията на представителите на комунистическите и работническите партии, представляват мощен призив към миролюбивите обществени сили в целия свят да се сплотят в борбата за мир. Те намират горещ отзвук в сърцата на българския народ, както и на всички, на които са скъпи интересите на мира и дружбата между народите.

Докато Съветският съюз, социалистическите страни и останалите миролюбиви държави предприемат действия за укрепването на световния мир, трябва със съжаление да се отбележи, че в същото време империалистическите групировки начело със САЩ продължават милитаристичния си курс, като провалят преговорите за разоръжаване. Най-агресивните кръгове на САЩ и други империалистически страни усилено подготвят декемврийската сесия на НАТО, която според публикуваните изявления на нейните организатори се предвижда да мине под знака на ускорена военна подготовка, което представлява сериозна заплаха за народите и внася ново усложнение в международните отношения.

Тези действия предизвикват и трябва да предизвикват будното внимание на всички хора в света, на които е скъпо делото на мира.

В наше време за агресивните империалистически кръгове става все по-трудно да провеждат своята завоевателна политика. Силите, които стоят на стража на мира и националната независимост на народите, са огромни и непобедими.

Нашата страна, българският народ, са всецяло на страната на силите, които бранят мира и дружбата между народите от домогванията на агресивните кръгове. В съществуването на тези миролюбиви сили, начело на които стои великият Съветски съюз, нашият народ вижда главната гаранция за своята сигурност и независимост, за своето светло социалистическо бъдеще.

Като верен изразител на желанията и интересите на българския народ, Народното събрание многократно е издигало глас и вземало решения в защита на мира, за укрепване дружбата и доверието между народите. Народното събрание подкрепя безрезервно политиката на нашето правителство, насочена към установяване на мирно съжителство на държавите с различен обществен строй, за всеобщо намаляване на въоръженията и въоръжените сили, за забраняване на атомното и водородното оръжие и на първо място за незабавно прекра-

тяване на опитите с такова оръжие, за създаване система на колективна безопасност в Европа и Азия, за зачитане свободата и независимостта на народите и правото им да разполагат със своите природни ресурси, за развиване икономическите и културните връзки между народите и укрепване доверието между тях, за изграждане на добросъседски и приятелски отношения с всички наши съседи и укрепване на мира и сигурността на Балканите.

Народното събрание се присъединява единодушно към Обръщението на Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики и изразява надежда, че и всички други парламенти в света, отразявайки волята на техните народи за мир, ще се отзоват на Призива на Върховния съвет на СССР и ще направят всичко възможно за разрешаването на най-важната задача на днешното време — установяването на траен мир в света.“ (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Николай Георгиев: За изказване по Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз, както и по проектодекларацията, внесена от комисията по външните работи, давам думата на народния представител др. Начо Папазов.

Начо Папазов: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители! Обръщението на извънредната сесия на Върховния съвет на Съветския съюз към всички хора с добра воля, към парламентите и правителствата на всички страни да обединят своите усилия за запазването на мира е нова вълнуваща проява на миролюбието и хуманизма на великата страна на строящия се комунизъм.

Този документ намира широк отзвук в сърцата на трудещите се у нас и среща единодушната въодушевена подкрепа на депутатите на нашия народен парламент. Това е нова, затрогваща проява на загрижеността на Съветския съюз за запазването на мира, която е естествено продължение на първия законодателен акт на младата съветска държава — „Декрет за мира“.

Победният марш на идеите на Великия октомври — идеи на Маркса, Енгелса и Ленина — надмина всички очаквания. Всяко ново десетилетие от великата 1917 г. е нова знаменита крачка напред на съветските народи и на цялото прогресивно човечество в борбата за победата на социализма, в борбата за тържеството на светлите и спасителни идеи на марксизма-ленинизма.

Чествуването на 40-годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция бе най-добрият израз на победите на делото на социализма в Съветския съюз и в целия

свят. Към Москва бяха обърнати погледите на всички прогресивни хора на света в онези славни ноемврийски дни. На гости на нашите съветски братя и приятели отидоха представители на целия миролюбив свят, на работническата класа, трудовите селяни, на прогресивната интелигенция и на цялото международно комунистическо движение. Нова, сияйна светлина от вяра в силите на социализма озари сърцата на всички борци за мир от демонстрацията на блестящите победи на Съветския съюз в областта на науката, техниката, икономическото и културното развитие, в областта на военното изкуство. Показана бе материалната и моралната мощ на световната социалистическа система, която начело със Съветския съюз твърдо отстоява делото на мира.

Четиридесетгодишнината от Октомврийската социалистическа революция ще остане в историята като знаменита историческа дата и затова, защото в Москва през месец ноември се проведеха съвещания на представители на комунистическите и работническите партии, които единодушно приеха два важни, по същество революционни документи на нашата съвременност — Декларацията и Манифестът на мира.

И Обръщението на юбилейната сесия на Върховния съвет на СССР, което ние сега разглеждаме, и Манифестът на мира, и Декларацията предупреждават човечеството и зовят към висока бдителност срещу опитите на империалистите во главе с Американските съединени щати да подготвят и запалят трета световна война.

Светът наистина е поставен пред голяма опасност. Науката навлезе по-дълбоко в тайните на природата. Освободена е енергията на атома. Както някога огънят тикна човечеството бързо напред в неговото развитие, така и днес атомната енергия разкрива прекрасните очертания на един още по-щастлив и по-добър живот. Но както огънят наред с огромната полза за човека, попаднал в нечестиви ръце, е предизвиквал опустошителни пожарища, така и сега атомната енергия, попаднала в ръцете на империалистите, заплашва човечеството със страшна атомна война, която би представлявала голямо бедствие за всички хора, за човешката култура и цивилизация.

От края на Втората световна война Съветският съюз непрекъснато прави предложения за запазването на мира. Той прояви многократно инициатива за намаляване на въоръженията, за спиране на опитите с ядреното оръжие, за създаване система на колективна сигурност, издигна своя авторитетен и могъщ глас в защита на Египет и Сирия, с което предотврати запалването на нова война и спаси независимостта на арабските държави. Всяка стъпка на Съветския съюз в международните отношения е била и е повик за мирно съвместно съществу-

ване, за обмяна на културни и други делегации, за взаимно изгодна търговия.

На този искрен стремеж на Съветския съюз за мир обаче империалистите отговарят с нови военни приготовления, заплахи за унищожение и нападателни експедиции срещу комунизма.

Не се приемат миролюбивите предложения и на другите страни от лагера на социализма. Нашето правителство и Българската комунистическа партия чрез своите ръководители нееднократно поставят въпроса да се установят по-тесни добросъседски отношения с южните ни съседи, да се приеме предложението на министър-председателя на Народна република Румъния др. Киву Стойка за свикване на съвещание на ръководителите на балканските страни с цел да се установи между-балканско сътрудничество; правят се предложения за мирно съревнование и редица други миролюбиви стъпки, но те не срещат винаги пълна взаимност от управляващите кръгове в Турция и Гърция. При това обаче трябва да се отбележи, че обстановката на Балканите е значително смекчена, уредиха се редица въпроси по нашата граница, започна икономическият обмен, слага се началото на културни и спортни връзки. Макар начални, резултатите от всички тези мероприятия ярко показват, че само по този път може да се създава обстановка на мирни добросъседски отношения.

Предложенията на Съветския съюз за запазването на мира в света и тия на нашата страна за установяване на тесни отношения между балканските държави се подкрепят и одобряват от народите в капиталистическите страни, защото тези народи също така имат най-голям интерес да живеят в мир и в мирен труд да градят своя по-добър живот.

Затова, като подкрепяме от сърце и душа благородния призив за запазването на мира в Обръщението на юбилейната сесия на Върховния съвет на СССР, ние днес не можем да останем, другарки и другари народни представители, безучастни към всичко онова, което вършат империалистите от западния свят и особено, което вършат американските империалисти. Подготвяната за 16 декември сесия на НАТО в Париж е ново предизвикателство срещу волята на народите да живеят в мир. Както вече се съобщава широко в печата, тая сесия се подготвя от американските империалисти и техните партньори в духа на ускоряване на военните приготовления. Кроят се планове за превръщане на територията на западните страни и на страните от средиземноморския басейн в плацдарм за действия на ракетни оръжия, доставяни от американските империалисти.

Подготовката на тази сесия на НАТО започна още със срещата във Вашингтон на президента на североамериканските

щати Айзенхауер и министър-председателя на Англия Макмилан, където бе възприета доктрината за взаимната зависимост между страните, членуващи в североатлантическия пакт. Според новата доктрина в отношенията между тези страни се въвежда взаимна зависимост. Така, Североамериканските съединени щати ще могат да зависят например от Гърция или Люксембург или от Белгия. Зад цялата тази идеологическа мъглива завеса честно мислещите хора от целия свят не могат да не видят обаче, че в случая става дума за пълно ликвидиране с независимостта на западните държави и тези от средиземноморския басейн, за тяхното пълно подчинение на Североамериканските щати.

Предоставянето на териториите на страните, членуващи в североатлантическия пакт, на Североамериканските съединени щати за построяване на площадки за изхвърляне на ракети несъмнено ще донесе непоправими бедствия за тия народи и това не може да остане скрито от техните очи. Както се вижда от съобщенията на печата, във Франция, Италия, Белгия, Холандия, Англия, Гърция и навсякъде се подема масово движение на трудещите се против установяването на бази за ракетно оръжие на тяхна територия. Много вярно е онова, което писа тези дни гръцкият вестник „Авги“, че решението да се предоставят бази в Гърция за ракети е равностойно на самоубийство за гръцкия народ. Не може да има съмнение, че прогресивните сили и всички разумни люде в капиталистическия свят, като се обединят, отново ще съумеят да възспрат натиска на агресивните сили и осъществяването на техния пъклен план — да подготвят нова световна война и да причинят безкрайни страдания на народите от целия свят.

Това наше убеждение се основава преди всичко на факта, че, както посочиха съвещанията на комунистическите и работническите партии в Москва, силите на миролюбивия лагер начело със Съветския съюз днес разполагат с мощно средство да възспрат всяка агресия, макар тя да идва и от най-мощния представител на агресията, каквито са Североамериканските съединени щати. Това показва опитът в Египет. На това ни учи случаят с натиска над свободна Сирия. Народите днес имат възможност да наложат своята воля за запазването на мира, защото в тяхна подкрепа безрезервно стои мощният лагер на мира и социализма начело с великия Съветски съюз, защото на страната на този лагер е правдата, защото той се вдъхновява и върви победоносно под великото знаме на марксизма-ленинизма, което печели сърцата на всички честни хора в света, а там, където е правдата и справедливостта, там и само там ще бъде победата. А ако, въпреки всичко, империалистите посмеят да запалят нова война, то те, както се подчертава в Декларацията на комунистическите и работническите партии,

обричат себе си на явна смърт, защото народите повече няма да търпят строй, който им носи постоянно грозни страдания и неизброими жертви.

Не може да има никакво съмнение, че нашият народ, вдъхновен от идеята за мир и дружба между народите, на 22 декември ще се яви пред изборните урни и ще подкрепи единодушно миролюбивата политика на Отечествения фронт, политиката на Българската комунистическа партия.

Като подкрепям и напълно одобрявам Обръщението на юбилейната сесия на Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики, заявявам, че ще гласувам за декларацията, която се предлага по този повод от името на нашето Народно събрание. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Николай Георгиев: Има думата за изказване народният представител др. Иван Лалев Добрев.

Иван Лалев Добрев: *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! Във връзка с чествуването на 40-годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция в Москва станаха събития, които намериха най-широк отзвук сред трудещите се в нашата страна. Юбилейната сесия на Върховния съвет на Съветския съюз отправи горещ призив към всички народи, към всички работници и селяни, представители на науката и културата, политически и обществени дейци, към парламентарите и правителствата на всички страни да обединят своите усилия в борбата за мир в целия свят. В последвалите след това съвещания в Москва бяха приети Декларацията на комунистическите и работническите партии от социалистическите страни и Манифестът на мира от представителите на 64 комунистически и работнически партии от целия свят.

Тези исторически документи говорят направо на сърцата на трудещите се. Те ги призовават да обединят силите си, за да предотвратят една трета световна атомна и водородна война.

Върховният съвет на Съветския съюз и съвещанията на комунистическите и работническите партии в приетите от тях исторически документи с убедителни доводи доказват, че войната може да бъде предотвратена, че в света може да съществува мир, въпреки различието на политическите и социалните системи в държавите, че капитализмът и социализмът могат и трябва да се съревновават в икономическата и културната дейност, в стремежа им да осигурят по-добър живот на народите. Нека бъде предоставено на самите народи да решават коя система да предпочитат, как да уреждат своя живот.

Войната е отживяно варварско средство за разправа между държавите. Тя не разрешава справедливо съществува-

щите международни спорове, а създава нови още по-големи несправедливости. А една нова война с прилагането в нея на съвременните оръжия ще бъде неповторимо бедствие за народите от всички части на земното кълбо. Затова войната трябва веднаж завинаги да бъде отхвърлена от човечеството.

Другарки и другари! Мирът е жизнено условие за всеки човешки прогрес, той е най-ценното благо за всички народи. Мирът значи икономически прогрес, културен разцвет, заможен и радостен живот. Затова трудещите се от нашата страна всецяло подкрепят излезлия от дълбините на народната душа зов за мир, отпратен от великата столица на победилния социализъм. За нас е напълно ясно, че социалистическите страни начело с могъщия Съветски съюз, когато зовят народите за мир, правят това от искреното желание действително да бъде запазен и укрепен мирът. Социалистическата система е дълбоко човечна система, тя по своята същност е против войната и разрушенията. Социалистическите страни всецяло са посветили силите си да развият на още по-високо равнище своите народни стопанства, непрестанно да издигат благосъстоянието на своите народи. Те не се нуждаят от чужди територии, не искат да подгискат други народи, не се стремят към световно господство, не искат насила да налагат социализма в другите страни.

Съветският съюз е най-добрият пример на народите за големите предимства на социализма. Неговия исторически път следват нашите народнодемократични страни, от него те се учат да изграждат социализма. Затова Съветският съюз е признатият ръководител и могъщ приятел на нашите страни; затова единството на социалистическия лагер е така крепко и нерушимо, сплотеността на социалистическите народи е така сърдечна и вдъхновяваща.

Другарки и другари, партията и народното правителство в нашата страна всецяло подкрепят миролюбивата политика на Съветския съюз. Нашият народ е безрезервно предан на дълбоката миролюбива българо-съветска дружба. Той взема най-дейно участие в общата борба на социалистическия лагер начело със Съветския съюз за запазване на мира. Нашият народ искрено желае да живее в близки отношения с братските югославски народи, да подобрява отношенията си с гръцкия и турския народ.

Още са пресни в съзнанието на народа тежките последици от натрапените ни от буржоазно-монархическите правителства в миналото войни. Тогава работниците и селяните в лицето на техните политически организации — Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз — решително се бориха за запазването на България въвн от войната, за мирно разрешение на споровете между балканските дър-

жави. Сега, когато начело на държавата стои правителството на работниците и селяните, на комунистите и земеделците, волята на нашия народ за мир и мирни съседски отношения е още по-крепка, стремежите ни да бъдат преодолени наслоените в миналото лоши настроения и да се създаде дух на доверие и сътрудничество между балканските народи са още по-силни. Затова с пълно народно одобрение бе посрещнато положителното отношение на нашето правителство към инициативата на румънското правителство за конференция на балканските страни.

Смятам, че ставам изразител на всички трудещи се от моя избирателен район и от целия Плевенски окръг, като заявявам нашето твърдо желание да видим в близко бъдеще осъществена благородната румънска инициатива за създаване на подобри отношения между всички балкански народи, за превръщане на Балканите от център на войни в миналото в област на мира и мирното сътрудничество.

Другари и другарки народни представители! Трудещите се в нашата страна са ангажирали всичките си сили за издигане икономическата мощ на Родината, за повишаване благосъстоянието на народа. По този начин те най-добре служат на великото дело на мира и социализма.

Единни и сплотени под знамето на Отечествения фронт, под ръководството на Българската комунистическа партия работници, селяни и трудова интелигенция, комунисти, сдружени земеделци и безпартийни — всички честни български патриоти са решили да вървят неотлъчно по пътя на мира и социализма, като бъдат винаги готови да защитят социалистическите завоевания на нашия народ.

Нашият народ мрази войната и презира войнолюбците-империалисти.

Нашият народ безрезервно е на страната на миролюбивите сили начело с великия Съветски съюз. Той ще даде цялото си съдействие за запазване на мира, за създаване на трайни условия за плодотворно международно сътрудничество.

Като ставам изразител на чувствата на избирателите на Плевенски окръг, от тяхно име напълно одобрявам предложената Декларация на Народното събрание, с която се подкрепя Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз и се изразява желанието на българския народ да участва в борбата на миролюбивите сили за установяване на траен световен мир. (Ръкопляскания)

Председателстващ Николай Георгиев: Има думата за изказване подпредседателят на Бюрото на Народното събрание др. Петър Попзлатев.

Петър Попзлатев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз до всички трудещи се, политически и обществени дейци, представители на науката и културата, парламентите и правителствата на всички страни за мир и дружба между народите е ново потвърждение на голямата истина, че Съветският съюз неотстъпно се бори за мир. То отразява волята на всички народи от всички страни на света, независимо от техните политически и стопански системи, за мирно съжителство на държавите с различен обществен строй и за международно сътрудничество.

Не само народите от социалистическия свят имат нужда от мир, за да доизградят социализма и социалистическото общество в своите страни. В нашата епоха на ядреното оръжие човечеството е поставено пред алтернативата — или народите с различен обществен строй взаимно да съществуват и да си сътрудничат, или взаимно да унищожат своята вековна култура. Всички народи, в тяхната най-дълбока същина, са за творческо съвместно съществуване, за запазването и укрепването на мира. Те приемат Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз не само като свое вдъхновение, но и като отражение на един свой най-върховен интерес.

Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз сочи най-разумния път за запазването и укрепването на мира. В него се казва: „Делото на мира е в ръцете на самите народи... Народи от всички страни, обединявайте своите усилия в борбата за мир в целия свят.“ То се обръща към всички миролюбиви хора на света с призива:

„Да се борят настойчиво за мирно съжителство на държавите с различен обществен строй и за международно сътрудничество;

Да постигнат всеобщо намаляване на въоръженията и въоръжените сили, забрана на атомното и водородното оръжие;

Да създадат система за колективна безопасност в Европа и Азия;

Да развиват всемерно икономическите и културните връзки, да укрепват доверието между народите.“

Така, само така, при дейна и упорита борба на всички миролюбиви хора в света може да бъде отстранена опасността от нова световна война.

Миролюбивата политика на Съветския съюз среща противодействието на влиятелни среди от западните страни и преди всичко в САЩ, където управляващите претендират за ръководство на целия свят, за световно господство. Ясно е обаче, че нито един свободолюбив народ няма да се съгласи с каквото и да е чуждо ръководство, щом то води до загубването

на националната му независимост. Съветският съюз уважава независимостта и суверенитета на всички държави, той горещо одобрява и подкрепя петте принципа за мирно съжителство: взаимно уважение на териториалната цялост и суверенитет, ненападение, ненамеса във вътрешните работи, равенство и взаимна изгода, мирно съжителство — принципи, които получиха широко признание на народите от Азия и Африка. Народите на Съветския съюз съчувствуват на освободителните движения на народите от колониалните и зависимите страни.

Народите на Индия, Индонезия, Бирма, Цейлон, Афганистан, Египет, Сирия допринасят твърде много за великото и благородно дело за защита на мира.

Наред с народите на Съветския съюз, вдъхновено и непрекъснато се борят за мир народите на всички социалистически страни и много несоциалистически, но миролюбиви държави. За мир се бори и великото движение за мир, което израства като непреодолимо световно движение в защита на мира, против войната.

Създаде се социалистическият свят начело със Съветския съюз. Напълно укрепна единството на социалистическите страни. Съветският съюз е могъща, непобедима социалистическа държава. Все повече расте жизненият урив на народите на Съветския съюз и на другите социалистически страни, все по-могъщо се развива тяхната култура, все по-здраво се закалява тяхното морално-политическо единство. Съветският съюз изпревари много напред Съединените американски щати в областта на науката и техниката. Той създаде междуконтиненталната балистична ракета и изкуствените спътници на земята. От какво решително значение за силите на мира е всичко това вие лесно можете да разберете.

Миролюбивото човечество има следователно всички предпоставки за победата на мира над войната. Но в света съществуват още сили, които пречат за намаляването на международното напрежение, водят студена война, продължават надпреварванията във въоръженията и засилват опасността от нова изстребителна война. Империалистическите групировки начело със САЩ продължават милитаристичния си курс, като провалят преговорите за разоръжаване. Агресивните кръгове на САЩ и на някои други капиталистически страни напрегнато работят по подготовката на декемврийската сесия на НАТО, която, според изказванията на нейните организатори, трябвало да мине под знака на ускорена военна подготовка. Тези сили могат да бъдат обезвредени само чрез сплотяването на всички миролюбиви сили в света, чрез повишаване на тяхната организираност и активност. Това е призивът на Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз — всички

миролюбиви хора и народи да се сплотят в защита на мира и все по-дейно и упорито да се борят за мир.

Другари и другарки народни представители! Нашият народ посреща Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз с пълна готовност все по-ентузиазирано и вдъхновено да се бори за мир, за мирно съвместно съществуване на всички народи.

Откак сме на Балканите ние векове наред сме били под чуждо робство. Не можахме да се радваме на нормално обществено развитие, и след освобождението ни от турско иго. Жертва на безскрупулни интереси и игри на наши и чужди господари, ние и сега понесохме няколко национални катастрофи и стигнахме не един път до пълен обществен разгром. Затова идеите на Великата октомврийска социалистическа революция за мир, за свобода и независимост на всички малки и големи народи, за равенство и суверенитет на всички малки и големи държави отекнаха като откровение в съзнанието и волята на всички български патриоти и патриотки.

Като откровение в съзнанието и съвестта на целия български народ отеква сега Обръщението на Върховния съвет на Съветския съюз за борба за мир и дружба между народите. Ние имаме решението на Централния комитет на Българската комунистическа партия по Декларацията на комунистическите и работническите партии от социалистическите страни и Манифеста на мира на представителите на комунистическите и работническите партии от всички страни на света. Имаме и Декларацията на Националния съвет на Отечествения фронт във връзка с тези от световно-историческо значение документи. Решението на Централния комитет на Българската комунистическа партия и Декларацията на Националния съвет на Отечествения фронт са пътен израз на стремежите на нашия народ за мир. Тези стремежи на нашия народ за мирно съвместно съществуване на всички народи пропиват цялата външна политика на нашето народно правителство, което съвместно с всички други социалистически страни начело със Съветския съюз неотстъпно се бори за мир. За укрепването на мира на Балканите нашето Народно правителство с готовност и открити обятия прие предложението на председателя на Министерския съвет на Румънската народна република др. Киву Стойка за конференция на балканските страни.

Цялостно отразявайки стремежите и възжеланията на нашия народ за мир и мирно съвместно съществуване на всички народи, независимо от техните социални системи, нашето Народно събрание най-последователно се бори за мир. То прие Закона за защита на мира. Във всички свои законодателни действия — при гласуването на държавните народностопански планове, бюджетите на държавата и законите, то всякога

е имало и има само една основна мисъл — запазването и укрепването на мира. В защита на мира са и всички негови решения. За укрепването на мира сегашното Народно събрание размени парламентарни делегации с много европейски, азиатски и африкански страни.

Цялата дейност на нашето Народно събрание и на нашето народно правителство е отражение на упорития стремеж на нашия народ за мир и мирно съвместно съществуване на всички народи независимо от разликата в техния обществен строй.

При тези условия, другари и другарки народни представители, аз, като носител на възжеланията и стремежите на нашия народ за мир и мирно съвместно съществуване на всички народи, по съвест и убеждение ще гласувам за проектодекларацията, прочетена пред Народното събрание от д-р Мария Кирилова.

Да живее мирът! (Ръкопляскания)

Председателстващ Николай Георгиев: Няма повече записали се оратори. Има ли предложения за изменение и допълнение на проекта, внесен от Комисията по външните работи? — Няма.

Пристъпваме към гласуване на проектодекларацията.

Които са съгласни да се приеме декларацията, както бе прочетена, моля, да гласуват. (Ръкопляскания)

Декларацията се приема с пълно единодушие и с аклампации.

Продължаваме по точка първа от дневния ред.

Давам думата на вносителю на законопроекта д-р Руси Христов за заключително слово.

Министър Руси Христов: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Всички изказали се депутати по законопроекта одобряват основните направления и показатели в проектоплана за развитието на народното стопанство през 1958 г., поради което намирам, че не е необходимо да се произнася дълго заключително слово. За творческите разисквания, за направените ценни предложения и упражнената справедлива критика по работата на Държавната планова комисия искам да благодаря на изказалите се народни представители. Това ще ни помогне в бъдещата работа.

Законодателната комисия направи някои изменения и допълнения по проектоплана за 1958 г., с които съм съгласен. В своите изказвания по-голямата част от народните представители също така направиха редица допълнителни предложения към проектоплана за 1958 г. За по-голямата част от тези предложения трябва да се направят допълнителни проучва-

ния, след което да се реши въпросът за включването им в плана. За редица от обектите няма изготвени проектосметни документации. Тези предложения трябва да бъдат проучени и решени при съставянето на плана за третата петилетка.

Направиха се втора група предложения, за които се иска да бъдат осъществени в рамките на предвидените средства по проектоплана за 1958 г. чрез разместване на капиталните вложения. Тези предложения следва да се изпратят на съответните министерства и ведомства, които заедно с Държавната планова комисия да ги проучат и евентуално да ги включат в плана за идущата година.

Има и трета група предложения, за които не са необходими големи средства, а от данните, с които разполага Държавната планова комисия, се вижда, че те имат изготвени проектосметни документации и е целесъобразно да бъдат включени в плана за 1958 г. Законодателната комисия на своето заседание преди малко, на което присъствувах и аз, прави предложение те да бъдат включени в плана. По това предложение също нямам възражения.

Другарки и другари народни представители! Моля да одобрите и гласувате внесения проектозакон за Държавния народностопански план за 1958 г. с измененията и допълненията, които предлага към него законодателната комисия. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Николай Георгиев: Има думата докладчикът на законодателната комисия др. Спас Маринов.

Докладчик Спас Маринов: *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! Законодателната комисия обсъди направените предложения от народните представители в техните изказвания по законопроекта за Държавния народностопански план за 1958 г., както и постъпилите допълнително предложения, и взе следните решения:

Народният представител Илия Добрев постави въпроса, че обработката и отглеждането на техническите култури във Варненски окръг е примитивно и не е въведена достатъчно механизация, поради което себестойността на продукцията на техническите култури е много висока и не могат да се получат високи добиви. В искането си той правилно се насочи към Министерството на земеделието и горите, като поиска от последното в рамките на спуснатия му лимит да осигури минимална техника за обработката на техническите култури.

Становището на законодателната комисия по този въпрос е, че той трябва да се отнесе до Министерството на земеделието и горите, което да го обсъди и реши съобразно с възможно-

стите в рамките на спуснатия лимит на Министерството на земеделието и горите за въвеждане на нова механизация при обработката на техническите култури.

Др. Илия Добрев постави също така въпроса за предвиждане на средства в плана за корекцията на р. Камчия. Във връзка с този обект се изясни, че са започнати проучвания през 1957 г., които ще продължат и през 1958 г. След като се уточнят тези проучвания и се състави цялостен план за корекцията на р. Камчия, този обект ще бъде включен в следващата петилетка.

Народният представител Коста Данков постави въпроса за необходимостта от по-голям брой вършачки, комбайни и други машини за прибиране на реколтата от земеделските култури в Софийски окръг. Този въпрос, както и по-горе се каза, следва да се отправи към Министерството на земеделието и горите, което заедно с изпълкома на окръжния народен съвет да го реши.

Същият постави и въпроса за създаването на повече разсадници от Министерството на земеделието и горите с оглед изпълнението на плана за разширяване на овощарството и за преодоляване на затрудненията по снабдяването на околните с посадъчен материал. И този въпрос следва да се отнесе до Министерството на земеделието и горите, което заедно с изпълкома на окръжния народен съвет в рамките на средствата, отпуснати за 1958 г., да направи необходимото.

Др. Коста Данков постави и въпроса за отпускане на големи средства и материали за укрепване на поройните места в окръга и на ерозивните площи. Въпросът също трябва да се постави в Министерството на земеделието и горите, което в рамките на тазгодишния план да направи необходимото за осигуряване на тези средства и материали.

Народният представител Евгени Трайков постави въпроса за електрификацията на Ломска околия, като иска да се увеличат средствата, за да се ускори електрификацията на тази околия и с оглед въвеждането на по-голяма механизация в селското стопанство. Средствата за тази цел се предвиждат на Министерството на електрификацията, което ги разпределя по окръзи. Този въпрос следва да се отправи до Министерството на електрификацията, което, когато разпределя предоставените му суми за електрификация, да предвиди средства за тази цел на Врачански окръг.

Същият постави въпроса за лошото състояние на пътищата в Ломска околия, за тяхната поправка и поддържане, както и за трайна настилка на по-главните пътища. В плана, който е внесен за одобрение, се предвиждат капиталовложения за нови пътища и за поддържане на пътищата, които ще се разпределят по окръзи.

Същият прави предложение да се включи в плана и корекцията на р. Лом. Изясни се, че въпросът сега се проучва и след като се изготви общ проект, следва на няколко етапа да се предвидят средства и материали за осъществяването на този обект.

Др. Евгени Трайков постави и въпроса за проучването и разработването на Ломския каменовъглен басейн. Понастоящем в този район се извършват проучвания и след тяхното окончателно завършване ще се изработи цялостен проект за използването на въглищата от този басейн.

Др. Евгени Трайков постави въпроса за предвиждане на една сума от 250 000 лв. за окончателното завършване на читалищната сграда в гр. Лом. Държавната планова комисия се съгласи това предложение да бъде включено в плана и законодателната комисия предлага на Народното събрание то да го одобри.

Народният представител Здравка Ковачева постави въпроса за поправка и правене на нови пътища, свързващи отделни села между гара Кричим и с. Голямо Конаре през с. Цалапица, като в строежа участвуват трудово-кооперативните земеделски стопанства и местното население. За с. Цалапица има обикновен път. Предвижда се пътят да се асфалтира.

Същата постави въпроса за построяване на надлез на жп. линия в района на гара Кричим. Понеже няма изработени проектосметни документации, въпросът трябва да се проучи.

Същата постави и въпроса за построяване на винарска изба в гара Кричим, която да побере продукцията от вино и ракия от трудово-кооперативните земеделски стопанства в района. За целта са предвидени средства в плана.

Народният представител Никола Балканджиев постави въпроса за построяване на общежитие на студенти в Пловдив през петилетката. Поради недостиг на средства този въпрос ще бъде разрешен впоследствие.

Същият постави въпроса за предвиждане на повече средства за водопроводната мрежа и за канализацията на гр. Пловдив, както и въобще за водоснабдяването на този град. Необходимо е по-активно да се привлече населението и труд и средства за такива комунално-битови строителства. Въпросът ще бъде разгледан с петгодишния план.

Същият постави въпроса за отпускане на повече от 2 000 000 лв. по плана за 1958 г. за окончателното завършване на жилищните сгради, предвидени за пострадалите от наводнението в Пловдив и Пазарджик. Законодателната комисия реши да се възложи на Министерството на комуналното стопанство, благоустройството и пътищата да проучи въпроса и да го внесе за разрешение в Министерския съвет.

Народният представител Али Рафиев постави въпроса за разширението на гара-разпределителна в гр. Русе поради големия трафик. Този въпрос трябва да се проучи в бъдеще.

Народният представител Марин Митрев постави въпроса да се предвидят достатъчни количества дървен материал и стъкла за осъществяване на инициативи на местното население по пътя на самооблагането. Такива материали са предвидени по плана на Министерството на комуналното стопанство, благоустройството и пътищата.

Същият предлага да се предвидят лимити за постройка на битови жилища около окръжния народен съвет в гр. Търново и за поддържане на старините и паметниците в града. Законодателната комисия предлага да се предвидят и одобрят за тази цел 260 000 лв.

Народният представител Вида Димитрова поставя въпроса да се предвидят по плана 300 000 лв. за започване постройката на болница в гр. Толбухин. Поради липса на проектосметни документации въпросът не е включен в плана за 1958 г. Законодателната комисия предлага да се предвидят 300 000 лв. за започване на строителството през второто полугодие след изработването на проектосметните документации.

Народният представител Иван Манолов постави въпроса за включването в плана за 1958 г. Машиностроителния завод „Бъдещност“ в гр. Чирпан, за който са налице проектосметни документации. Поради липса на средства за 1958 г. въпросът не може да се реши. Ще се има предвид в петгодишния план.

Същият постави въпроса да се включат в плана средства за построяване на пътища и шосета в Чирпанска околия за полесно извозване на селскостопанските произведения. Този въпрос следва да се има предвид в рамките на плана за окръга.

Същият постави и въпроса за корекцията на р. Марица. Този въпрос следва да се обсъди с петгодишния план.

Народният представител Димитър Богданов предлага срокът за корекцията на р. Черни Лом да се намали от 7 години на 3 години, за да може през 1960 г. окончателно да се завърши. Този въпрос също следва да се обсъди с петгодишния план.

Народният представител Божин Якимов предложи да се ускорят темповете за изпълнението на постановлението на Министерския съвет за Огражден планина, като се предвидят средства за изграждане на пътищата, за включване на обекти за електрификация, за залесяване. Известни средства по плана за 1958 г. се предвиждат. С петгодишния план въпросът ще бъде отново разгледан.

Същият предлага да се предвидят средства за създаване на повече индустриални обекти в окръга, като в най-близките години се включи построяването на тютюнева фабрика. Този въпрос ще бъде обсъден с петгодишния план.

Същият предлага да се включи в плана изграждането на помпена станция в с. Свобода, Петричко, и за по-скорошното ѝ завършване. Въпросът се нуждае от проучване.

Народният представител Методи Петров предлага да се започне строителство на болница в Михайловград. Строителството на болницата е предвидено в петгодишния план.

Законодателната комисия разгледа и постъпилите писмени предложения, както следва:

Предлага се да се предвиди за водоснабдяването на с. Долни Дъбник, Плевенско, сумата 800 000 лв. Цялата необходима сума е 1 500 000 лв. Законодателната комисия предлага да се предвидят 200 000 лв. за тази цел за с. Долни Дъбник.

От Българската академия на науките се предлага да се отпуснат 271 000 лв. за машини. Понеже през идущата годна ще се строи базата, въпросът може да се постави, когато тя се привърши.

Предлага се да се предвидят още 150 000 лв. за канализацията на гр. Плевен извън предвидените 350 000 лв. Законодателната комисия предлага да се приеме това предложение и да се предвидят допълнително 150 000 лв. за канализацията на гр. Плевен.

Другарката Мара Пашова предлага да се предвидят средства за корекцията на някои реки и за отводняване в Бургаски окръг, както и за построяването на язовир „Цанко Церковски“. Включена е корекцията на р. Азма, Котленско, с 1 000 000 лв. Другите въпроси ще се обсъдят с петгодишния план.

Другарки и другари народни представители! При това положение капиталовложенията се увеличават допълнително с още 1 160 000 лв. Това увеличение ще даде отражения и в чл. 2 и чл. 6 на законопроекта за Държавния народностопански план за 1958 г.

В първоначалното предложение на законодателната комисия се предложиха 3 000 000 лв. за корекции на реки в Пловдивски окръг. Законодателната комисия допълнително изяснява на Народното събрание, че се касае до корекции на реки в чертите на градовете в Пловдивски окръг.

Имаше и някои други предложения от народни представители, които не бяха обект на настоящия законопроект. Те бяха повече въпроси, които ще се отнесат до съответните министерства, окръжни народни съвети и други институти.

По такъв начин законодателната комисия разгледа всички поставени въпроси от другарите народни представители, а така също и постъпилите предложения до нея.

Академик Сава Гановски: Аз моля др. Спас Маринов да изясни кога ще се разгледа това предложение на Академията на науките. Аз не разбрах кога ще стане това.

Докладчик Спас Маринов: Когато се построи базата, тогава да се изискат и машините. Понеже сега няма база, няма защо да се поставя въпросът за машини.

Академик Сава Гановски: Машините са нужни още за тази година при самото строителство.

Докладчик Спас Маринов: Това е решението на законодателната комисия.

Председателстващ Николай Георгиев: Пристъпваме към гласуване на законопроекта за Държавния народно стопански план за 1958 г.

Бюрото предлага законопроекта да се гласува по глави. Има ли други предложения? — Няма.

Които са съгласни с предложението на Бюрото, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Моля докладчика на законодателната комисия да докладва законопроекта по глави.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„ЗАКОН

за Държавния народно стопански план за 1958 г.“

Председателстващ Николай Георгиев: Другарите народни представители, които са съгласни да се приеме заглавието на законопроекта, както бе прочетено, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„РАЗДЕЛ ПЪРВИ

1. Въз основа на чл. 17, точка 6 от Конституцията на Народна република България Народното събрание утвърждава Държавния план за развитие на народното стопанство на Народна република България през 1958 г. с обозначените в този раздел основни показатели:“

Председателстващ Николай Георгиев: Другарите народни представители, които са съгласни да се приеме заглавието на раздел I и чл. 1, както бяха прочетени от докладчика, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„I. По капиталното строителство

2. Общият обем на лимитните капитални вложения за републиката през 1958 г. се определя на 4033,5 млн. лева.

3. С цел да се осигури по-нататъшно увеличаване на производството на основните и важни за народното стопанство суровини, материали и горива, на електрическа енергия и предмети за народно потребление, само за промишлеността се определят 2482,7 млн. лева от общия обем на капиталните вложения, в това число: за електроизграждането — 502,6 млн. лева, за каменноуглената промишленост — 218,4 млн. лева, за рудодобива, черната и цветната металургия — 371,2 млн. лв.; за леката промишленост — 307,1 млн. лева; за хранителната промишленост — 200,5 млн. лева; за геологопроучвателните работи — 310 млн. лева.

4. За осигуряване на по-нататъшното планомерно развитие на селското стопанство чрез увеличаване на добивите от растениевъдството, броя и продуктивността на селскостопанските животни, както и за развитието на горското стопанство определят се 460,7 млн. лева от общия обем на капиталните вложения.

Освен това за строителството и развитието на трайните насаждения в трудово-кооперативните земеделски стопанства се осигуряват 320 млн. лева държавни кредити.

5. За развитието на транспорта и съобщенията се определят 498,8 млн. лева от общия обем на капиталните вложения.

6. За културно-битово строителство се определят 465,2 млн. лева от общия обем на капиталните вложения.

7. През 1958 г. да се въведат в действие следните по-важни мощности и обекти: електропроизводствени мощности в размер на 121 000 кв, в това число водноелектрическата централа „Пещера“ и последната турбогрупа от разширението на ТЕЦ „Република“; каменноуглени рудници с обща годишна мощност за добив на 2 110 000 тона въглища; частично флотационната фабрика „Устрем“ с капацитет 250 т/24 ч., разширението на флотационната фабрика „Рудозем“ — с капацитет 300 т/24 ч., Медодобивният завод с годишно производство 8 хил. т мед, 31 хил. т сярна киселина; разширение на мощностите за производство на олово с около 10 хил. т годишно; втората доменна пещ с мощност 117 хил. т чугун годишно; заводът за авто-тракторни резервни части; циментовият завод в с. Река Девня с годишно производство 400 хил. т цимент; частично разширение на Химкомбината в Димитровград с 28 000 т годишно амоняк; винарски изби за около 32 500 000 литра вино; тютюневи складове за 4 100 тона тютюн; нови поливни площи около

158,7 хил. дк само с държавни средства; 2416 трактора, приравнени към 15 к. с., и 1090 комбайна.

8. За насърчаване и подпомагане на кооперативното и индивидуалното жилищно строителство Българската инвестиционна банка да раздаде заеми в размер на около 250 млн. лева."

Председателстващ Николай Георгиев: Които са съгласни да се приеме глава I — По капиталното строителство, включваща членове 2—8, както бе прочетена от докладчика, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„II. По промишлеността

9. Общият обем на продукцията на републиканската, местната и кооперативната промишленост по фабрично-заводски цени към 1 април 1956 г. да нарастне с 11,4% в сравнение с очакваното изпълнение за 1957 г.

10. По основни министерства и ведомства промишлената продукция по фабрично-заводски цени към 1 април 1956 г. да се увеличи в сравнение с очакваното изпълнение за 1957 г., както следва:

Министерство на електрификацията и водното стопанство	с 12,9%
Министерство на тежката промишленост	с 15,8%
Министерство на леката промишленост	с 11,3%
Министерство на транспорта и съобщенията	с 10,4%
Министерство на хранителната промишленост	с 10,7%
Министерство на строежите и строителните материали	с 1,8%
Централен кооперативен съюз	с 19,3%
Централен съюз на трудово-производителните кооперации	с 9,8%

11. Производството на някои по-важни промишлени изделия в натурално изражение да достигне:

Електрическа енергия	2954,5 млн. квч.
Каменни въглища	12,034 хил. т
Обикновено валцовани черни метали	126,5 хил. т
Зърнокомбайни	1300 броя
Тракторни плугове	2898 броя
Товарни вагони	1504 броя
Цимент	876 хил. т
Метални кревати	120 000 броя
Памучни тъкани	162 000 хил. м

Вълнени тъкани	13 500 хил. м
Зеленчукови консерви	86 800 тона
Плодови консерви	80 200 тона
Сирене и кашкавал	29 810 тона
М е с о	111 710 тона
Захар	149 000 тона
Манипулиран ферментиран тютюн	62 200 тона

Председателстващ Николай Георгиев: Които са съгласни да се приеме глава II — По промишлеността, включваща членове 9—11, както бе прочетена, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„III. По селското и горското стопанство

12. Общата продукция от селското стопанство по сравними цени 1955 г. да се увеличи с не по-малко от 9,2% в сравнение с очакваното изпълнение за 1957 г.

13. Обемът на селскостопанските работи, които ще се извършват с механични двигатели от МТС и ДЗС, да достигне не по-малко от 113 млн. декара мека оран.

14. Да се засядат около 323 хил. декара нови трайни насаждения върху самостоятелна площ.“

Председателстващ Николай Георгиев: Ония от другарите народни представители, които са съгласни да се приеме глава III — По селското и горското стопанство, включваща членове 12—14, както бе прочетена от докладчика, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„IV. По транспорта и съобщенията

15. В сравнение с очакваното изпълнение за 1957 г. обемът на превозната работа на транспорта в тонкилометри да се увеличи: за жп. транспорт — с 4,2%, за автомобилния транспорт за общо ползуване (УАТ и СОАТ) — с 2,5%, а приходите от водния транспорт — с 6,8%.

16. Времето за оборота на товарните вагони да не надвишава 75 часа; да се увеличи средната брутна тежина на товарните влакове в сравнение с очакваното изпълнение за 1957 г. с 11 тона, като достигне не по-малко от 795 тона.“

Председателстващ Николай Георгиев: Които са съгласни да се приеме глава IV — По транспорта и съобщенията, включваща членове 15 и 16, както бе прочетена от докладчика, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„V. По стокооборота

17. В сравнение с очакваното изпълнение за 1957 г. обемът на стокооборота на дребно по текущи цени да се увеличи с 9,7%, а продажбата на по-важните стоки — както следва: ориз — с 10,6%, фасул — със 7,7%, стерилизирани зеленчукови консерви — 15,6%, месо и месни произведения — с 6,9%, растителни и животински мазнини — със 7,2%, захар — с 12,2%, захарни изделия — с 5,9%, памучни тъкани — с 15,1%, вълнени тъкани — със 7,7%, копринени тъкани — с 8,6%, обувки — с 8,3%, радиоапарати — с 16,7%, мебели — с 16,7%, каменни въглища — с 20%, сода каустик — с 33,3%, цимент — с 19,2%.

Председателстващ Николай Георгиев: Които са съгласни да се приеме глава V — По стокооборота, включваща чл. 17, както бе прочетена от докладчика, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„VI. По подготовката на кадри, здравеопазването и комуналното стопанство

18. Броят на новопостъпващите във висшите учебни заведения за редовно и задочно обучение се определя на 10 350 души.

19. Броят на новопостъпващите в дневните и вечерните техникуми и средните специални училища за редовно и задочно обучение в тях се определя общо на 19 600 души.

20. Броят на леглата в здравните заведения да се увеличи с 1860.

21. Да се прокарат нови водопроводи с дължина не по-малка от 513 км.

Председателстващ Николай Георгиев: Които са съгласни да се приеме глава VI — По подготовката на кадри, здравеопазването и комуналното стопанство, включваща членове 18—21, както бе прочетена от докладчика, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„VII. По производителността на труда и снижение на себестойността

22. Да се увеличи производителността на труда през 1958 г. в сравнение с очакваното изпълнение за 1957 г., както следва: за промишлеността общо с 6,7%, в това число за републикан-

ската промишленост — с 5,3%, за строителството — с 4,3%, за транспорта — с 3,4%, за търговията — с 3,9%.

23. Да се снижи себестойността на промишлената продукция с 2,5%, в това число за републиканската промишленост — с 2,4%; в държавния сектор на селското стопанство: в МТС — с 2,8%; в ДЗС — с 3,3%; на превозите — с 2,8%; да се снижи стойността на строително-монтажните работи — с 6,8%; да се снижи издръжката на обращениито в търговията — с 5,4%.

Председателстваващ Николай Георгиев: Другарите народни представители, които са съгласни да се приеме глава VII — По производителността на труда и снижение на себестойността, както бе прочетена от докладчика на комисията, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Спас Маринов: (Чете)

„РАЗДЕЛ ВТОРИ

Осигуряване изпълнението на плана

24. Общото ръководство и контрол за правилното и своевременно изпълнение на плана се възлага на Министерския съвет.

25. За осигуряване изпълнението на плана Министерският съвет взема решения, издава наредби и провежда мероприятия, които са задължителни за всички.

26. Министерският съвет или упълномощен от него орган извършва промените, които се налагат в процеса на изпълнението на плана.

27. Утвърждава се Указът за развитието на селското стопанство през 1958 г. с промените в плана за селското стопанство, направени по настоящия закон.

28. Утвърденият народностопански план влиза в сила от 1 януари 1958 г.

29. Изпълнението на настоящия закон се възлага на председателя на Министерския съвет.

Председателстваващ Николай Георгиев: Моля другарите народни представители, които са съгласни да се приеме раздел II — Осигуряване изпълнението на плана, включващ членове 24—29, да гласуват. Мнозинство, приема се.

С това законопроектът за Държавния народностопански план за 1958 г. е окончателно приет. (Продължителни ръкопляскания)

Преминаваме към точка трета от дневния ред:

Разглеждане на законопроекта за одобряване на указите и решението, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 6 ноември до 9 декември 1957 г.

Другарки и другари народни представители! Законопроектът бе своевременно раздаден на народните представители, поради което Бюрото предлага мотивите и текстът да не се четат.

Има ли друго предложение? — Няма.

Които са съгласни с предложението на Бюрото, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

(Съгласно чл. 28 от Правилника за вътрешния ред на Второ Народно събрание поместват се мотивите и законопроектът за одобряване на указите и решението, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 6 ноември до 9 декември 1957 г.):

М О Т И В И

към законопроекта за одобряване на указите и решението, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 6 ноември до 9 декември 1957 г.

Другарки и другари народни представители! След приключването на осмата редовна сесия на Второ Народно събрание през м. ноември т. г. Президиумът на Народното събрание, за да отговори на нуждите на управлението на страната, издаде по предложение на Правителството два указа по чл. 35, точка 5 от Конституцията на Народна република България, във връзка с чл. 5, буква „б“ от Закона за Президиума на Народното събрание. Освен това по предложение на министъра на правосъдието, въз основа на чл. 25 от Закона за устройството на съдилищата Президиумът на Народното събрание издаде и Решение за избиране на съдия при военния съд.

Съгласно Конституцията на Народна република България, Закона за Президиума на Народното събрание и Закона за устройството на съдилищата тези укази и решението подлежат на одобрение от Народното събрание в най-близката му сесия, свикана след издаването им.

Настоящата девета извънредна сесия на Второ Народно събрание е първата сесия след издаването на указите и решението и тя следва да се занимае с въпроса за одобряването им.

По тези съображения молим, другарки и другари народни представители, да обсъдите предложениния законопроект и ако го одобрите, да го гласувате.

Председател на Президиума на Народното събрание:

Г. Дамянов

Секретар на Президиума на Народното събрание:

М. Минчев

ЗАКОНОПРОЕКТ

за одобряване на указите и решението, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 6 ноември до 9 декември 1957 г.

Ч л е н е д и н с т в е н. Одобряват се следните укази и решението, издадени от Президиума на Народното събрание въз основа на чл. 35, точка 5 от Конституцията на Народна република България, чл. 5, буква „б“ от Закона за Президиума на Народното събрание и чл. 25 от Закона за устройството на съдилищата за времето от 6 ноември до 9 декември 1957 г.

I. Укази по чл. 5, буква „б“

1. Указ за изменение и допълнение на Указа за опазване на селското стопанство.

2. Указ за изменение на Указа за учредяване на Българска държавна лотария.

II. Решение по чл. 25 от Закона за устройството на съдилищата

Решение за избиране на съдия при военния съд.)

Моля докладчика на законодателната комисия др. д-р Пенчо Костурков да прочете предложението на законодателната комисия по законопроекта.

Докладчик д-р Пенчо Костурков: Както се вижда от мотивите към законопроекта, Президиумът на Народното събрание, за да отговори на нуждите на управлението на страната, издаде по предложение на правителството два указа по чл. 35, точка 5 от Конституцията на Народна република България, одобрението на които се предлага от Народното събрание, тъй като по същество те имат връзка с бюджета и държавния народно-стопански план.

С Указа за изменение и допълнение на Указа за опазване на селското стопанство се разширяват правата на председателите на изпълнителните комитети на общинските народни съ-

вети, селски и градски, като им се предоставя право да налагат глоби за предвидените в указа нарушения с оглед опазване на селското стопанство.

С втория Указ за изменение на Указа за учредяване на Българска държавна лотария се увеличи процентът на отстъпката на пласборите на лотарийни билети до 7%, като тази отстъпка се освобождава от данъци. Това се направи, за да се осигури пласментът на лотарийните билети.

На трето място с решението, което се предлага за одобрение, взето на основание на чл. 25 от Закона за устройството на съдилищата, беше избран един военен съдия на овакантена длъжност, за да се осигури правилното функциониране на военните съдилища.

Законодателната комисия предлага на Народното събрание да одобри внесенния законопроект без изменение.

Председателстващ Николай Георгиев: Желает ли някой от другарите народни представители да се изкаже по законопроекта? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване на законопроекта.

Има думата докладчикът на законодателната комисия.

Докладчик д-р Пенчо Костурков: (Чете)

„З А К О Н

за одобряване на указите и решението, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 6 ноември до 9 декември 1957 г.“

Председателстващ Николай Георгиев: Другарите народни представители, които са съгласни да се приеме прочетеното заглавие, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик д-р Пенчо Костурков: (Чете)

„Ч л е н е д и н с т в е н. Одобряват се следните укази и решението, издадени от Президиума на Народното събрание въз основа на чл. 35, точка 5 от Конституцията на Народна република България, чл. 5, буква „б“ от Закона за Президиума на Народното събрание и чл. 25 от Закона за устройството на съдилищата за времето от 6 ноември до 9 декември 1957 г.:“

„I. Укази по чл. 5, буква „б“

1. Указ за изменение и допълнение на Указа за опазване на селското стопанство.

2. Указ за изменение на Указа за учредяване на Българска държавна лотария.

II. Решение по чл. 25 от Закона за устройството на съдилищата

Решение за избиране на съдия при военния съд.“

Председателствуващ Николай Георгиев: Които са съгласни да се приеме член единствен на законопроекта, както бе прочетен от докладчика, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

С това законопроектът е окончателно приет.

Другарки и другари народни представители! Дневният ред на днешното заседание, както и на деветата извънредна сесия на Второ Народно събрание е изчерпан.

Закривам заседанието и сесията.

(Закрито в 13 ч. 45 м.)

Подпредседатели: { П. Попзлатев
Н. Георгиев

Секретари: { Н. Гаврилова
В. Димитров

Парламентарен стенограф: В. Йонков